

HS

HANDSCHRIFT

PARTIJBLAD VAN DE CHRISTENUNIE
Jaargang 14 | Uitgave 1 | Maart 2013

Joël Voordewind over de Vluchtkerk:

‘Handen en voeten van Jezus’

Nederland

zette haar beste beentje voor: een handje helpen bij de boodschappen van de oude buurvrouw op de hoek, het opknappen van een vervallen speeltuin in de buurt of het schilderen van het plaatselijke buurthuis. Tijdens de landelijke actie Nederland Doet op 15 maart dacht iedereen net even wat meer aan de ander dan normaal. Ook onze Tweede Kamerleden gingen met ondersteuning van Present op verschillende plekken aan de slag bij projecten van het Leger des Heils in Den Haag.

ChristenUnie

Nederland Doet blijft voor christenen echter niet beperkt tot één dag in het jaar. Als christenen zijn wij geroepen om alle dagen van het jaar de handen en voeten van Christus te zijn. In woorden, maar met name in daden zullen wij zichtbaar in alle geledingen van de samenleving moeten zijn.

Als fractievoorzitter is dit iets wat ik nastreef. Als Tweede Kamerfractie trekken we er dan voortdurend op uit. Tijdens Nederland Doet, maar ook op de overige werkdagen. Zo kunt u in deze uitgave van Handschrift lezen over Joël Voordewind die de mensen in de Vluchtkerk een hart onder de riem heeft gestoken en Kamerlid Carla Dik-Faber die op werkbezoek naar een asfaltcentrale ging om met eigen ogen te zien hoe we ook energiezuinig kunnen produceren.

In het artikel over de politieke wapenfeiten ziet u ook wat we al gedaan hebben de afgelopen maanden. Met name de financieel-economische crisis vraagt veel van ons. We knokken voor het aan het werk houden en krijgen van mensen. Binnen de partij is er ook veel gaande. Zo zullen we binnenkort een nieuwe partijvoorzitter mogen begroeten terwijl Wouter Beekers nog maar net als nieuwe directeur van het Wetenschappelijk Instituut is begonnen. Ook zie ik velen van u terug op het voorjaarscongres op 13 april en met dit voorjaarscongres zetten we hopelijk ook de eerste stappen tot partijvernieuwing. De ChristenUnie is in ontwikkeling, de ChristenUnie beweegt. Rest mij nog maar één vraag: Doet u mee?

Arie Slob, voorzitter Tweede Kamerfractie ChristenUnie

> Foto Eline van der Woude

ChristenUniefractie in actie via stichting Present

Voor meer foto's kijk op www.facebook.com/christenunie en 'like' onze pagina.

inhoud.

Asielbeleid: "honden zijn beter af"

Congres: Op weg naar partijvernieuwing

Eerste oogst: impact in Den Haag

Gastcolumn Reinier Sonneveld

Mensenhandel en prostitutie: "Zolang de vraag er is, zullen vrouwen aangevoerd worden"

Maak kennis met WI-directeur Wouter Beekers

EN VERDER:

13. Nieuws uit het land 19. WMO-tour Arie Slob en Carla Dik

20. Gemeenteraadsverkiezingen 27. Wereldprimeur 29. In welk Nederland groeit zij op? 30. Eurofractie 31. Colofon

Khalid werd met 5 euro op straat gezet

Een leegstaande kerk in Amsterdam-West is de tijdelijke verblijfplaats van 130 uitgeprocedeerde asielzoekers. Om verschillende redenen kunnen deze vluchtelingen niet terug naar hun land van herkomst. Na tentenkampen in Ter Apel en Amsterdam hebben de vluchtelingen de winter doorgebracht in 'De Vluchtkerk'. Wie vangt hen op wanneer de Nederlandse overheid de ogen sluit voor dit probleem en deze mensen letterlijk in de kou laat staan?

JOËL VOORDEWIND

‘Druk op landen van herkomst opvoeren,

De Vluchtkerk wordt gerund door talloze vrijwilligers die de vluchtelingen helpen aan voedsel, onderdak en de mogelijkheid om te protesteren tegen de onmenselijke manier waarop zij behandeld worden. Joël Voordewind strijdt vanuit de Tweede Kamer voor een goede oplossing voor hun situatie.

Je bent enorm betrokken bij dit onderwerp, waar komt die betrokkenheid vandaan?

Ik ben zelf in veel van de landen geweest waar deze mensen vandaan komen. Somalië, Soedan, Irak, Ethiopië, Afghanistan... tijdens mijn werk voor Dorcas heb ik heel veel gezien. Daardoor heb ik een redelijk beeld van deze gebieden en de onveiligheid. Ik kan me de angst van deze mensen dan ook levendig voorstellen. Elke maand komen bijvoorbeeld nog altijd tussen de 300 en de 500 mensen om door aanslagen in Bagdad. Toen wij tijdens onze laatste reis naar Irak met een aantal weduwen in gesprek waren, werden wij ook vanuit een rijdende auto beschoten.

Wat vind je van het initiatief ‘De Vluchtkerk’?

Ik vind het heel goed dat deze mensen zichzelf op deze manier zichtbaar maken. Kijk, de VVD kan wel zeggen dat iedereen terugmoet, maar wat als dat niet lukt? Er zijn ambassades die weigeren om hun onderdanen uitreis-papieren te verstrekken, waardoor ze niet terug kunnen. Toch worden ook zij op straat gezet. Sommige asielzoekers zeggen tegen mij: “Wij worden slechter behandeld dan honden in Nederland. Als zwervhonden worden aangetroffen op straat, dan worden ze opgevangen en krijgen ze te eten. Als wij zwerven over straat, dan krijgen we een boete en worden we gevangen genomen of

Bayissa: ‘Ik ben geen crimineel’

Bayissa Kebeda Ayana is afkomstig uit Ethiopië en vreest voor zijn leven bij terugkeer. Hij vertelt over zijn leven als ‘ongedocumenteerde’. “Ik ben geen crimineel, toch kan ik zomaar worden opgepakt en in de gevangenis belanden. Maar dat is slechts een van de vele problemen waar ik tegenaan loop. Voor mij zijn overal beperkingen, ik loop voortdurend tegen grenzen aan. Ik kan niet werken, geen geld van de bank halen en ik heb geen goede ziektekostenverzekering. Mijn leven is al lange tijd niet meer van mij.”

weer op straat gezet omdat de overheid niets met ons te maken wil hebben'. De problemen waar zij mee te maken krijgen, laten de gaten in het Nederlandse asielbeleid zien.

Wat zou een goede oplossing zijn om deze 'gaten' op te vullen?

Ik denk dat we allereerst moeten komen tot een reëel beeld van gevaarlijke landen. In Somalië is het bijvoorbeeld echt te gevaarlijk. Nederlandse medewerkers van de Dienst Terugkeer & Vertrek mogen vanwege hun veiligheid bij uitzettingen naar Somalië maar tot Kenia meereizen. En toch sturen wij mensen terug naar deze gebieden! Hetzelfde geldt voor sommige delen van Soedan en een groot deel van Irak: het is daar gewoon te gevaarlijk. Andere landen zetten deze mensen ook niet uit en de VN zegt eveneens dat dit voor nu te gevaarlijk is.

Daarnaast moeten we ook kijken of er mensen zijn die wel terugkunnen en hoe we dat op een goede manier kunnen regelen. De ambassades van de landen van herkomst moeten bijvoorbeeld beter mee werken aan het verstrekken van terugreispapieren. De druk op hen mag echt worden opgevoerd. En als blijkt dat na herhaalde inspanningen mensen echt niet terug kunnen, ja, dan moeten wij tot de conclusie komen dat deze mensen in ieder geval onderdak, voedsel en zorg moeten krijgen.

Bovendien vind ik dat we ook moeten kijken naar een verruimde buiten-schuldregeling. Dat houdt in dat wanneer mensen buiten hun eigen schuld om niet kunnen terugkeren, wij ze helpen. Op dit moment vallen nog heel veel mensen buiten deze regeling, terwijl ze toch niet terug kunnen. Daarom vind ik dat we die regeling moeten verruimen. Wanneer mensen bijvoorbeeld een verklaring ondertekenen dat zij vrijwillig meewerken aan hun terugkeer, dan moet dat voldoende zijn. Dan hoeven we niet extra te vragen of ze diep in hun hart wel echt terugwillen. Terwijl nu, wanneer ze op enig moment daar twijfel over hebben uitgesproken, ze meteen niet meer in aanmerking komen voor een buiten-schuldregeling.

Op 31 maart moeten de bewoners de Vluchtkerk verlaten. Hoe moet het dan verder met deze mensen?

Ik hoop dat het niet zo ver komt dat de bewoners van de Vluchtkerk na 31 maart weer op straat worden gezet. Ik hoop dat de politiek tot zinnen komt en dat we tot een oplossing kunnen komen. Hetzij doordat mensen geholpen worden om terug te keren naar het land van herkomst, hetzij dat we tot de conclusie komen dat deze mensen echt niet terug kunnen. In dat geval moeten we ze perspectieven bieden in Nederland, in ieder geval totdat ze wel terugkunnen. Als dat niet lukt voor 31 maart,

Khalid: 'Het maakt me niet uit waar, als ik maar ergens een leven kan beginnen'

In 2007 vluchtte de Somalische Khalid Ahmedjamadi naar Nederland. Hij vroeg asiel aan, maar zijn aanvraag werd direct afgewezen. Vervolgens werd Khalid negen maanden vastgehouden en daarna door de IND op het vliegtuig gezet naar Mogadishu, de hoofdstad van Somalië. Daar aangekomen werd Khalid opnieuw vastgezet, om na drie dagen te horen te krijgen dat hij het land niet in mocht. Hij werd op het vliegtuig naar Genève gezet, maar kreeg te horen dat hij in Nederland moest zijn. Eenmaal aangekomen in Amsterdam, kreeg Khalid een brief dat hij binnen 24 uur het land uit moest zijn. Hij kreeg 5 euro mee en werd op straat gezet. Khalid reisde naar asielzoekerscentrum Ter Apel om zijn situatie uit te leggen. Ook daar stuurden ze hem weg onder de dreiging van vreemdelingendetentie. Khalid belandde op straat en verblijft nu in de Vluchtkerk. "Het maakt me niet uit waar, als ik maar ergens een leven kan beginnen. Niemand accepteert me, ik mag nergens zijn".

dan zou de gemeente Amsterdam noodopvang moeten blijven bieden in de Vluchtkerk of anders elders, zoals dit ook al gebeurt in andere steden.

Dan denk ik ook aan de woorden uit Mattheüs 25: "Ik ben een vreemdeling geworden en jullie hebben mij gehuisvest". Als deze mensen echt nergens heen kunnen, dan zijn wij als christenen verplicht om ze onderdak en voedsel te bieden. Als de overheid het niet wil, dan ligt daar een opdracht aan onze kerken en kerkleden.

Op dit moment horen we in het nieuws veel over het wetsvoorstel om illegaliteit strafbaar te stellen. Waarom is de ChristenUnie daartegen?

Strafbaarstelling marginaliseert een groep mensen die al zo kwetsbaar is. We duwen ze weg in de donkerste hoeken van de samenleving. Bovendien lost strafbaarstelling niets op aan het probleem, met terugkeer heeft dit niets te maken. Het lost niets op om mensen in de gevangenis te zetten en kost ook nog eens geld. Met het huidige wetsvoorstel zijn mensen die hulp verlenen aan ongedocumenteerden bovendien ook

strafbaar. Ik heb een amendement ingediend waarvan ik hoop dat een meerderheid van de Kamer het zal steunen. Artsen hebben een eed afgelegd waarin zij beloven iedereen te helpen die dat nodig heeft. En dan gaan wij ze dwingen om dat niet te doen? Alleen daarom is het al onethisch om dat strafbaar te stellen.

Wat zouden de lezers van HandSchrift kunnen doen voor deze mensen?

Tegen de bestuurders zou ik willen zeggen: maak je in je eigen gemeenteraad hard voor deze mensen. Laat gemeentes besluiten om toch oplossingen te vinden voor de opvang van deze mensen. En al onze leden zou ik willen oproepen, en ik weet dat velen al betrokken zijn, om hun betrokkenheid te blijven tonen. Deze mensen zwerven over straat, zoeken soms hun toevlucht in opvangcentra, in de kerk of ze komen bij Voedselbanken terecht. Laat je hart spreken en wees handen en voeten van Christus om Zijn liefde uit te delen aan deze mensen.

> **Tekst** Judith Fritschij

> **Foto's** Anne Paul Roukema

‘Niet gedwee overheidsbeleid uitvoeren’

Als landelijke kerk zijn wij in beeld gekomen toen deze groep in het tentenkamp in Osdorp verbleef. We hebben niet lang hoeven nadenken over onze steun aan dit initiatief. Het gaat hier om mensen die in de praktijk vaak op straat terechtkomen. Dat vinden wij geen menselijke zaak. Wij zijn van mening dat de overheid een zorgplicht heeft voor deze mensen. Wanneer de overheid dat niet doet, vind ik dat je als christen en als kerken geroepen bent om mensen die in zo'n situatie verkeren te hulp te komen. De overheid is niet onze tegenstander, maar dat wil tegelijkertijd niet zeggen dat je alleen maar gedwee overheidsbeleid volgt. Wanneer zich een situatie voordoet waarvan wij vinden dat er sprake is van humanitaire schade, moet je als kerk doen wat je moet doen. Ik vind het bewonderenswaardig hoeveel vrijwilligers zich inzetten om het lot van hun medemens iets te verlichten."

> **Dr. Arjan Plaisier**, scriba van de Protestantse Kerk in Nederland

> **Foto** PKN

Symphony of Life

Een muzikaal feest voor de Schepper

**Michael W. Smith
Leeland, Jaci Velasquez, Pearl Jozefzoon,
Mark Masri, L'Orchestra Particolare**

Zaterdag 20 april 2013 / Jaarbeurs Utrecht / Aanvang: 20.30 uur

**Mis dit unieke avondje uit niet!
Reserveer via: EO.nl/symphonyoflife**

Leef je geloof

Levensbeëindiging van pasgeborenen Symposium met Esmé Wiegman e.a.

Op vrijdagmiddag 12 april organiseert het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie in het kader van het afscheid van Esmé Wiegman uit de Tweede Kamer een symposium. Thema: de dilemma's bij de medische behandeling van pasgeborenen met ernstig aangeboren afwijkingen.

Vragen die centraal staan zijn:

- op welke gronden mag/moet worden afgezien van behandeling?
- Als wordt afgezien van behandeling is levensbeëindiging dan gerechtvaardigd?
- Heeft ieder kind recht op maximale/optimale behandeling?
- En wie beschikt hierover?

Deze discussie wordt gevoerd mede naar aanleiding van het Groningen protocol. Doel van het symposium is om met diverse betrokkenen over dit gevoelige en belangrijke thema in gesprek te gaan. Sprekers komen uit het veld, de wetenschap en diverse Tweede Kamerfracties. Gerbert van Loenen (adjunct hoofdredacteur Trouw) leidt het gesprek.

Zie voor info & aanmelding:
wi.christenunie.nl/pasgeborenleven

Voorjaarscongres

EERSTE STAPPEN NAAR PARTIJVERNIEUWING

Misschien wist u het niet, maar u bent geen lid van de landelijke ChristenUnie. Schrik niet, u bent wel aangesloten bij één van onze ruim 200 kiesverenigingen die samen de landelijke ChristenUnie vormen. Op dit moment wordt u daarom op congressen vertegenwoordigd door een afgevaardigde van uw kiesvereniging. U heeft (met uitzondering van resoluties) geen direct stemrecht over bijvoorbeeld de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer of het verkiezingsprogramma voor het Europees parlement. We willen u als lid meer ruimte geven om persoonlijk betrokken te raken en direct inspraak te hebben op alle niveaus; lokaal, regionaal, landelijk en Europees. Daarvoor is een aantal structuurwijzigingen nodig. Op 13 april legt het Landelijk Bestuur een voorstel op hoofdlijnen aan het congres voor dat deze wijzigingen mogelijk gaat maken.

Onze samenleving verandert. Er ontstaat een netwerksamenleving waarin de manier waarop wij als Nederlanders ons verenigen een andere vorm aanneemt. De ontzuiling is al lang geleden (na de Tweede Wereldoorlog) ingezet en in volle gang. De christelijke zuil waar ook de ChristenUnie onderdeel van uitmaakt is bijna voor een groot deel verdwenen. Mensen binden zich minder makkelijk aan instituties en lid worden van een vereni-

ging doe je alleen als je er een direct nut van ontvangt, zoals bij de ANWB of KNVB. Maar de netwerksamenleving biedt ook kansen voor nieuwe vormen van betrokkenheid. Op basis van persoonlijke relaties, betrokkenheid op thema's en eigen profiel zijn veel mensen enthousiast om zich in te zetten voor de samenleving. Daarbij is directe inspraak en ruimte voor persoonlijke betrokkenheid belangrijk.

De ChristenUnie is een brede beweging van christenen die vanuit hun geloof een verschil willen maken in de samenleving. Onze uitgangspunten staan daarbij vast, maar de manier waarop we ons organiseren moet mee veranderen met de cultuur en de tijd waarin we leven. Om een partijcultuur passend bij onze identiteit goed te ondersteunen, is een structuur nodig die ruimte geeft aan directe inspraak en betrokkenheid op alle niveaus van de partij. Op het congres van 13 april stelt het Landelijk Bestuur daarom een aantal hoofdlijnen voor die deze structuur aanpassen.

Lees het hele voorstel over partijvernieuwing op www.christenunie.nl/congres

> **Tekst** Hermen Ridderikhof

> **Foto's** Arjo Kleinhuis en Anne Paul Roukema

DE BELANGRIJKSTE STRUCTUUR VOORSTELLEN OP EEN RIJTJE:

- U wordt direct lid van de landelijke ChristenUnie en krijgt daarmee meer directe inspraak.
- Kiesverenigingen worden afdelingen met dezelfde lokale bevoegdheden die zij nu hebben.
- De debatacultuur en de participatie van leden wordt verbeterd.
- Voor ledenraadpleging en mogelijk ook voor stemmingen wordt internet een mogelijkheid.
- Voor de Tweede Kamer en Europese verkiezingen wordt een lijsttrekkerverkiezing een gewenste mogelijkheid.
- Het onderscheid tussen Uniecongres en Ledencongres vervalt.

VARIANTEN

VOOR HET STEMRECHT OP LEDENCONGRESSEN MOET GEKOZEN WORDEN TUSSEN DRIE VARIANTEN

A. Een "one man one vote"-systeem

Ieder lid op het partijcongres heeft één stem; alle stemmen tellen even zwaar. Leden stemmen over alle onderwerpen waarvoor een algemene vergadering bevoegd is.

B. Een hybride stelsysteem

Naast leden hebben ook afgevaardigden van de plaatselijke afdelingen stemrecht. Daarbij worden de stemverhoudingen nader geregeld: tussen de leden en de afgevaardigden (bijvoorbeeld: hun stemmen zijn 50-50 verdeeld).

C. Een differentiatiesysteem

Hierin komen weliswaar zowel leden als afgevaardigden voor, maar gaan ze over verschillende onderwerpen. Leden stemmen over politieke zaken (zoals resoluties, verkiezingsprogramma, kandidatenlijsten) en statutaire zaken, afgevaardigden stemmen over huishoudelijke zaken (zoals goedkeuring jaarrekening en bemensing commissies). Het Landelijk Bestuur geeft voorkeur aan deze variant.

PROGRAMMA

VOORJAARSCONGRES

Op 13 april 2013 vindt het voorjaarscongres van de ChristenUnie plaats in Ede. Dit gecombineerde Unie- en Ledencongres staat in het teken van partij vernieuwing en de benoeming van een nieuwe voorzitter. Verder heeft u de keuze uit diverse aantrekkelijke deelsessies rondom de kernthema's van de ChristenUnie. Het congres is toegankelijk voor zowel leden als afgevaardigden van de kiesvereniging.

1. Opening
2. Openingswoord voorzitter en mededelingen
3. Verslag Uniecongres d.d. 30 juni 2012
4. Bespreking jaarstukken 2012
5. Verkiezing/ benoeming leden Landelijk Bestuur
6. Speech nieuwe voorzitter
7. Behandeling Gewijzigd voorstel bestuursstructuur
8. Route naar de Europese verkiezingen van 2014
9. Bespreking notitie Partij vernieuwing
pauze
10. Hervatting programma in deelsessies
11. Behandeling resoluties
12. Speech politiek leider Arie Slob
13. Sluiting congres

Locatie: De Schuilplaats, Otterloseweg 18a, Ede
Anmelden kan via www.christenunie.nl/congres.

A man with short, light-colored hair and glasses, wearing a dark blue suit jacket over a white shirt and dark trousers, is leaning on a blue metal railing. He is standing on a paved sidewalk in an urban setting with modern buildings in the background. The lighting is bright, suggesting daytime.

PIET ADEMA (48) is voorgedragen als nieuwe voorzitter van het Landelijk Bestuur. Hij volgt Janneke Louisa op, die in december vorig jaar om privéredenen haar functie neerlegde. De geboren Fries is geen onbekende, hij was eerder gedeputeerde voor de provincie Fryslân en burgemeester namens de ChristenUnie. De voordracht van Adema wordt aan het congres van 13 april ter goedkeuring voorgelegd.

“Ik wil meebouwen aan een partij van smaakmakers, die als herkenbare christenen werk willen maken om de samenleving sterker te maken. Ik zie christenen op allerlei fronten bezig in hun dorp of stad. De ChristenUnie wil hen vanuit de politiek helpen om het verschil te maken.”

‘Nieuwe voorzitter’

nieuws

Zelf iets nieuws te melden? Mail dan naar bestuurdersvereniging@christenunie.nl
Meer nieuws lezen? Ga naar www.christenunie.nl/inhetland

ACTIE VOOR KLEINE SCHOOL

In februari presenteerde de Onderwijsraad een rapport waarin zij voorstelt de opheffingsnorm van basisscholen te verhogen van 23 naar 100 leerlingen. Meer dan 1300 scholen zouden daarmee op dit moment moeten sluiten. De leefbaarheid van krimpgebieden zal zonder deze scholen verder verslechteren. Overal in het land komen kiesverenigingen van de ChristenUnie hiertegen in actie. Door middel van moties, hoorzittingen en raadvragen strijden zij voor het behoud van deze kleine scholen. Wordt vervolgd!

ZWARTBOEK HUURLEED

De particuliere huursector in Leiden heeft al lange tijd te kampen met een aantal problemen. Zo zijn er diverse louche verhuurbureaus actief op de markt en schieten sommige huisbazen ernstig tekort. ChristenUnie Leiden stelde een 'Zwartboek Huurleed' op, waarin zij de problematiek in deze sector uitgebreid in kaart bracht. Aan de hand hiervan heeft de fractie een aantal voorstellen gedaan om de situatie in de vrije huursector te verbeteren. Denk bijvoorbeeld aan een vergunningensysteem voor verhuurbureaus en een meldpunt voor problemen met huurbazen. De voltallige raad staat achter de plannen en op dit moment wordt gekeken naar invulling van de details. Een mooi resultaat!

BETER MILIEU OP STRAAT

In Amstelveen wordt plastic afval gescheiden ingezameld. Goed voor het milieu, maar het ophalen van de zakken verliep bepaald niet vlekkeloos. Op winderige dagen vlogen de lichte zakken de hele straat door en zo belandde het plastic vaak niet op de juiste plaats. De ChristenUnie Amstelveen wilde hier iets aan doen en pleitte voor invoering van de KlikM, een eenvoudig ophaalsysteem dat aan lantaarnpalen bevestigd kan worden. Na een succesvol verlopen proef werd besloten tot invoering in heel Amstelveen. De zakken belanden niet meer op straat en Amstelveen blijft mooi schoon.

ZEEUWSE ZONDAGSRUST

De SGP/ChristenUniefractie in Goes is in actie gekomen tegen verruimde zondagsopenstelling van de winkels. Sinds 1 januari gedooft het college van B&W openstelling van supermarkten op zondag. Daarnaast wordt in de raad gesproken over uitbreiding van het aantal koopzondagen in Goes. De fractie heeft een petitie opgesteld waarin zij pleit voor de zondag als rustdag en bescherming van de kleine ondernemer. Deze petitie werd ruim 2600 keer ondertekend en is aangeboden aan het college van B&W.

meer nieuws

LEVEN VAN DE WIND

De ChristenUniefractie in de Provinciale Staten van Groningen heeft met succes een motie ingediend om de bevolking mee te laten delen in de opbrengst van windenergie. Zij wil dat bewoners gaan participeren in projecten rondom windenergie en zo meer betrokken raken bij de windenergieprojecten in hun omgeving. Nederland loopt behoorlijk achter op Europese doelstellingen voor het ontwikkelen van andere energie en op deze manier hoopt men de ontwikkeling van windenergieprojecten op het land te stimuleren. In Denemarken is hier al meer ervaring mee en dit is zeer succesvol gebleken. Wie weet kunnen we binnenkort leven van de wind..?

RECHT DOEN

ChristenUnie Dantumadiel vindt het belangrijk om ook, of misschien wel juist, in deze tijd te streven naar sociale rechtvaardigheid. Zij merkte op dat de overheid hierin steeds meer steken laat vallen en besloot de krachten te bundelen met andere christenen uit de omgeving. Veertig christelijke leiders uit de omgeving kwamen bij elkaar op een conferentie om te luisteren naar lezingen en met elkaar te spreken over dit onderwerp. Aan het eind van de dag stelden zij het manifest 'Recht doen in de samenleving' op en ondertekenden dit gezamenlijk. Een mooi startpunt!

In Memoriam

DOEKE KONING

Op 9 februari 2013 overleed Doeke Koning. De heer Koning was medeoprichter en oud-bestuurslid van de kiesvereniging Skarsterlân. We wensen zijn vrouw en andere nabestaanden veel sterkte toe.

TJERK DE VRIES

Op 16 november 2012 is Tjerk de Vries 'naar het feest van zijn Heer gegaan'. Tijdens de laatste campagne was Tjerk actief als chauffeur van het campagnebusje. Zijn vrouw Janny is medewerker op het Partijbureau en we wensen haar, kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe bij het gemis van Tjerk.

JOHANNES EISEN

Op 4 december 2012 is Johannes Eisen overleden. De heer Eisen was erelid en trotse drager van een ChristenUniespeld. Eind jaren '90 richtte hij de RPF Gaasterlân-Sleat op, later de ChristenUnie. Veel sterkte en troost toegewenst aan zijn kinderen en (achter)kleinkinderen.

Leo Voorberg kreeg een sculptuur na 20 actieve jaren als raadslid en een 2,5-jarig wethouderschap voor kiesvereniging Noordoostpolder. In Dordrecht ontving A. Bonninga een bronzen sculptuur wegens zijn 20-jarige inzet als (vice-)voorzitter van de plaatselijke kiesvereniging. Jan den Uil uit Lansingerland mocht een beeldje in ontvangst nemen na 20 jaar inzet als schaduwfractielid, gemeenteraadslid en wethouder. Aart Clements uit Alblisserdam is ruim 15 jaar actief als bestuurslid, steunfractielid en fractielid en kreeg daarvoor een bronzen beeldje uitgereikt. A.G. Heiting uit Scherpenzeel ontving een beeldje voor 14 jaar inzet als raadslid, wethouder en steunfractielid. De heer Janse uit

Nieuw-Lekkerland is al sinds 1948 (!) actief in diverse bestuursfuncties en de schaduwfractie. In februari ontving ook hij het bronzen beeldje. Joop Bolt kreeg een sculptuur uitgereikt voor zijn jarenlange inzet als penningmeester van de Provinciale Unie in Flevoland en als bestuurslid van de kiesvereniging in Noordoostpolder.

VERTREKKENDE POLITICI

THEO BERENDS, RAADSLID HAREN; **JAN DEN UIL**, WETHOUDER LANSINGERLAND; **BERT HAAN**, RAADSLID HELLENDOORN; **NADINE DE ROODE-HOF**, RAADSLID EDE; **GIJS VAN DEN BRINK**, RAADSLID OLDEBROEK; **TONNIS VAN DIJK**, ALGEMEEN BESTUUR WATERSCHAP; **GERBEN EKELMANS**, ALGEMEEN BESTUUR WATERSCHAP; **BERT TUK**, WETHOUDER GOEDEREDE; **JAN WILLEM SCHUURMAN**, RAADSLID ZUIDPLAS; **ANDRÉ HOOGENDOORN**, WETHOUDER NIEUW-LEKKERLAND; **ERIK JONKER**, WETHOUDER GRAAFSTROOM; **KLAAS TANIS**, RAADSLID DIRKSLAND; **JAN GOEMAAT**, RAADSLID GOEDEREDE; **LEO PRONK**; RAADSLID MIDDELHARNIS; **HAN VAN DIJK**, RAADSLID OOSTFLAKKEE; **KAREL KNOESTER**, RAADSLID OOSTFLAKKEE; **BERT VAN BARNEVELD**, RAADSLID LIESVELD; **FOLKER DAMSTEEGT**, RAADSLID NIEUW-LEKKERLAND; **PLEUN MEERKERK**, RAADSLID NIEUW-LEKKERLAND; **PIET VAN BRUGGEN**, RAADSLID NIEUW-LEKKERLAND; **MICHIEL JABAAIJ**, RAADSLID GRAAFSTROOM; **MIRJAM BIKKER**, RAADSLID UTRECHT; **WILCO LEEFLANG**, RAADSLID NUNSPEET; **HANS ALLES**, RAADSLID OUDEWATER; **AART CLEMENTS**, RAADSLID ALBLASSERDAM; **VROUWK BRUINING-LOK**, RAADSLID STEENWIJKERLAND; **MENNO TIGELAAR**, WETHOUDER AMERSFOORT; **ANNELIES VAN DER KOLK**, BURGEMEESTER HARDERWIJK

NIEUWE POLITICI

REINOUD OLTHUIS, RAADSLID NUNSPEET; **MARCEL SCHERINGA**, RAADSLID STEENWIJKERLAND; **THEO BERENDS**, WETHOUDER HAREN; **DIETA PRAAMSMA-BOS**, RAADSLID HAREN; **HENRIETTE VAN KEULEN-NENTJES**, RAADSLID NOORDOOSTPOLDER; **TYMON DE WEGER**, WETHOUDER LANSINGERLAND; **ROEL DE JONG**, RAADSLID HELLENDOORN; **HERMEN VREUGDENHIL**, WETHOUDER AALBURG; **MARGOT HORDIJK-SCHEUERMAN**, RAADSLID EDE; **INGE DE VRIES-DE JONG**, RAADSLID OLDEBROEK; **GERRIT DE JONG**, WETHOUDER GOEREE-OVERFLAKKEE; **BERT DOEK**, RAADSLID ZUIDPLAS; **CEES BOENDER**, WETHOUDER MOLENWAARD; **JOOP KIEVIT**, RAADSLID GOEREE-OVERFLAKKEE; **RON DE ROVER**, RAADSLID GOEREE-OVERFLAKKEE; **HANNY PIPPING**, RAADSLID GOEREE-OVERFLAKKEE; **PIET VAN DER SLUIJS**, WETHOUDER RIDDERKERK; **BERT TUK**, RAADSLID GOEREE-OVERFLAKKEE; **GERT LEMS**, RAADSLID MOLENWAARD; **BRAM VAN DEN BERG**, RAADSLID MOLENWAARD; **ERIK JONKER**, RAADSLID MOLENWAARD; **ANDRE DE JONG**, RAADSLID MOLENWAARD; **JAN WIJMENGA**, RAADSLID UTRECHT; **KEES VAN HARTEN**, RAADSLID NUNSPEET; **TEUS STAM**, RAADSLID ALBLASSERDAM; **ANNELIES VAN DER KOLK**, BURGEMEESTER WESTERVOORT

Vijf zetels, 6 maanden verder

**EERSTE BALANS
TWEDE KAMERFRACIE**

Op 12 september 2012 haalde de ChristenUnie vijf zetels in de Tweede Kamer. Ruim zes maanden later is het tijd om een eerste balans op te maken: wat heeft de ChristenUnie bereikt? Welke invloed heeft de Tweede Kamerfractie kunnen uitoefenen in Den Haag? Enkele wapenfeiten.

HET ALCOHOLBELEID

Een van de hoogtepunten van de afgelopen drie maanden is dat Joël Voordewind een initiatiefwetsvoorstel heeft ingediend samen met collega's Lea Bouwmeester (PvdA), Hanke Bruins Slot (CDA) en Kees van der Staaij (SGP) om de alcoholleeftijd te verhogen naar 18 jaar. Een meerderheid in de Kamer heeft voor het voorstel gestemd en daarom zal de leeftijd voor verstrekking van alcoholische dranken omhoog gaan van 16 naar 18 jaar. Voorheen gold deze leeftijdsgrens slechts voor sterke drank. "Er was al jaren een breed draagvlak in de

samenleving voor verhoging van de alcoholverkoopleeftijd onder ouders, gemeenten, gezondheidsinstellingen, kinderartsen en politie. Ik ben zeer verheugd dat we nu in de Tweede Kamer deze belangrijke stap kunnen zetten om tot gezondheidswinst te komen. Zes jaar geleden begonnen we met 8 stemmen voor, nu is er eindelijk een meerderheid", aldus Voordewind, initiatiefnemer van de wet. Deze nieuwe wet maakt ook het bezit van alcohol op straat en in de horeca tot 18 jaar strafbaar terwijl hiervoor eerder 16 jaar als grens was aangegeven.

HET WOONAKKOORD

Een ander punt waarop de ChristenUnie verschil heeft kunnen maken is op het gebied van het woonakkoord. De ChristenUnie heeft samen met D66 en SGP een akkoord gesloten met minister Blok om de woningmarkt weer in beweging te krijgen. Er is nu eindelijk duidelijkheid op de woningmarkt. In tijden van crisis is dat zeer noodzakelijk. De woningmarktplannen van het kabinet zijn met deze aanpassingen duurzamer en socialer geworden en geven de bouwsector een impuls.

"Als je leest dat in de bouw iedere maand 9000 mensen zonder werk thuis komen bij hun gezin, als starters geen betaalbare woning kunnen vinden en als huurders geen passende woning kunnen krijgen, dan weet je dat er iets moet gebeuren", aldus Arie Slob.

Kabinetten achter elkaar hebben onduidelijkheid gelaten over de toekomst van de woningmarkt. Dat was voor de ChristenUniefractie de motivatie om samen met D66 en de SGP om de tafel te gaan en de plannen drastisch te wijzigen. Juist in tijden van crisis moet er samengewerkt worden. Dat was voor ons mede een reden om mee te werken aan het zogenaamde woonakkoord. Maar dat deden we pas nadat een groot aantal ChristenUnie-wensen gehonoreerd was. Zoals onder meer het verlagen van de voorgestelde huurverhoging, het inbouwen van een maximum aan huurverhoging, aandacht voor chronisch zieken, gehandicapten en inwonende mantelzorgers, maar ook het invoeren van een laag BTW-tarief in de bouw en een energiebesparingsfonds.

HET KINDERPARDON

Na jarenlange inspanning van oud-Kamerlid Ed Anker en huidig Kamerlid Joël Voordewind is de onzekerheid voor gewortelde asielkinderen voorbij. Gezinnen met kinderen die door de trage procedures langer dan 5 jaar hebben moeten wachten op uitsluitel mogen hier blijven, omdat het pedagogisch niet verantwoord is om de kinderen terug te sturen naar een land die zij niet kennen. Een meerderheid van de Tweede Kamer stemt

hiermee in. De ChristenUnie had hiervoor samen met de PvdA een initiatiefwet ingediend en dit is in het regeerakkoord opgenomen.

HET ROOKVERBOD

Een ander item waarmee succes is geboekt, is op het gebied van roken in cafés. Het rookverbod gold namelijk niet meer voor kleine cafés, maar dit is nu dankzij een motie van kamerlid Carla Dik-Faber teniet gedaan. “De uitzonderingspositie maakte de handhaving onnodig ingewikkeld en zorgde voor oneerlijke concurrentie. Nu is er weer duidelijkheid: elk café is rookvrij.”

Al eerder werd mede op initiatief van de ChristenUnie tijdens het kabinet Balkende IV een volledig rookverbod geïntroduceerd. Rutte I creëerde echter een gedoogzone voor kleinere cafés. Dit ondermijnde het rookverbod. In steeds meer cafés kwamen de asbakken weer op tafel en dit is oneerlijke concurrentie voor kroegen die zich wel volledig aan de regelgeving hielden.

> **Tekst** Lionne Kockelkoren

> **Foto's** Arjo Kleinhuis

Naar de hoeren

Kerstavond bij mijn schoonouders. Lekker knusse sfeer. Zegt mijn vrouw middenin het gesprek met een grote grijs: “Reinier gaat naar de hoeren.”

En toen mocht ik vervolgens het oplossen... Ja, nee, dat is een grapje, ik ga wel naar de hoeren, maar voor een reportage, ik bedoel, ik spreek de hoerenlopers aan, de prostituanten, echt hoor, en we staan buiten de rode zone zelf, en...

Enfin, goede grap van mijn vrouw. Enkele dagen later stond ik inderdaad in Den Haag aan de rand van een hoerenbuurt, met een vrijwilliger van CHAP, Christelijke Hulp Aan Prostituanten. Veel groepen jongens met stoere praat komen de straat uit. “De mannen die er alleen lopen, zijn verslaafd,” vertelt de vrijwilliger. De methode van CHAP hier is eenvoudig. Vrijwilligers delen een kaartje uit waarin ze hulp aanbieden. Deze avond komen we er slechts aan toe vier kaartjes uit te delen, want we hebben meteen vier diepgravende

gesprekken, bovendien met vier gelovige mannen.

De eerste is een moslim, zonder papieren in Nederland en hij geeft meteen toe wat hij daar kwam doen.

De tweede man ziet er reformatorisch uit. “Jullie zijn van die pinkster-figuren, of niet?”, zeg hij, “Nou, dat vind ik maar niks. Ik ben oud-gereformeerd!” En weg beent hij. Ik kijk hem met open mond na.

De derde is een weduwnaar, katholiek opgevoed, en hij houdt stellig vol dat hij alleen komt om te praten.

De vierde is een jongeman, tiener nog, en al jaren komt hij hier, geeft hij na een lang gesprek toe. Hij is zelf christen, bidt elke avond en heeft ‘een heel christelijke vriendin’. Hij loopt uiteindelijk met ons mee en laat zich inschrijven voor een hulptraject. Hij wil er vanaf.

Gert-Jan Segers is terug uit Zweden. Daar heeft hij onderzocht of we misschien prostitutiebezoek moeten gaan verbieden. Nu ben ik geen politicus, maar ik weet dit wel: de vier hoerenlopers die ik gesproken heb, wisten uitstekend dat ze fout zaten, terwijl de media maar doet alsof het allemaal heel normaal is.

> **Reinier Sonneveld**, theoloog, schrijver, spreker

> **Foto** Anne Paul Roukema

WMO-tour

SAMEN OP DE BRES VOOR LANGDURIGE ZORG

Als het aan dit kabinet ligt zal de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) op korte termijn rigoureus veranderen. Dit kabinet wil structureel 4 miljard bezuinigen, onder andere door het beperken van de huishoudelijke zorg en het overhevelen van de functie begeleiding naar de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Daarnaast willen de VVD en de PvdA de intensieve zorg voor ouderen en gehandicapten landelijk organiseren, en taken als ondersteuning, begeleiding en verzorging door gemeenten laten oppakken. Dat betekent dat gemeenten meer zorgtaken krijgen, maar deze met minder geld moeten uitvoeren.

De ChristenUnie Tweede Kamerfractie ziet ook dat de langdurige zorg hervormd moet worden. Maar de veranderingen moeten wel realistisch zijn. De kwaliteit van zorg voor chronisch zieken en gehandicapten mag niet verschromelen. Tegelijkertijd moeten gemeenten de vrijheid hebben om het beleid zelf vorm te geven.

WMO-tour

De uitdagingen om de langdurige zorg, lokaal én landelijk betaalbaar en menswaardig te blijven organiseren zijn enorm. Daarom is goede afstemming tussen patiënten, zorgverleners, lokale en landelijke politiek nu nodig. Tweede Kamerleden Arie Slob en Carla Dik gaan daarom op WMO-tour langs verschillende regio's om in gesprek te gaan met lokaal betrokkenen.

U bent van harte uitgenodigd om op één van deze middagen uw ervaringen en/of visie te delen. Op dit moment is de organisatie van de tour in volle gang.

De volgende data zijn vastgelegd:

- 25 maart Gouda
- 8 april Aalborg
- 15 april Hardenberg
- 22 april Rotterdam
- 26 april Putten
- 14 juni Stadskanaal

Houd de website www.christenunie.nl/wmo-tour in de gaten voor meer informatie over de tour. Voor vragen kunt u ook contact opnemen met Loes Zuidervaart (l.zuidervaart@tweedekamer.nl | 070-3183057)

AWBZ

De AWBZ vergoedt langdurige zorg voor mensen met een ernstige beperking, chronische ziekte of ouderdom. Om recht te hebben op langdurige zorg heeft iemand een indicatie nodig. Het gaat dan bijvoorbeeld om hulp bij het douchen, aankleden, het verzorgen van wonen of injecties geven, maar ook het wonen in een verpleeghuis.

WMO

In de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) is het geregeld dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en kunnen meedoen in de samenleving. De WMO regelt bijvoorbeeld dat mensen die hulp nodig hebben in hun dagelijkse leven ondersteuning krijgen. Vanuit de WMO wordt bijvoorbeeld een rolstoel of woningaanpassing betaald, maar ook hulp bij het huishouden. Ook wordt de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers geregeld via de WMO.

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2014:

SAMEN IMPACT HEBBEN

DOE MEE

Over precies één jaar, op 19 maart 2014 gaat Nederland weer naar de stembus, deze keer voor de gemeenteraadsverkiezingen. Achter de schermen wordt door het bestuur van uw kiesvereniging al hard gewerkt aan de voorbereidingen. De inzet per kiesvereniging is divers: van de strijd voor een eerste zetel tot het verdedigen van een positie als grootste partij, maar allen met hetzelfde doel: zo goed mogelijk vertegenwoordigd zijn om onze overtuiging handen en voeten te geven in de lokale politiek.

Als lid steunt u natuurlijk uw partij hierbij. U betaalt trouw uw contributie en leeft misschien van een afstandje mee. Dat is belangrijk en wordt zeker gewaardeerd. Maar heeft u er wel eens bij stil gestaan dat u mee kunt denken over de onderwerpen in het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst in uw stad of dorp?

Verkiezingsprogramma

Heeft u een mening over de kwaliteit van de thuiszorg, de verkeersveiligheid op de schoolroutes, de toename van schulden bij huishoudens, of een ander idee voor uw gemeente? Dan bent u van harte welkom om mee te denken over de onderwerpen van het verkiezingsprogramma. Voor iedere verkiezing, of deze nu landelijk, provinciaal of plaatselijk is, wordt een verkiezingsprogramma geschreven. Over tal van onderwerpen moet worden nagedacht in de voorbereidingen naar de verkiezingen. Welke thema's zijn het belangrijkste en welke oplossingen draagt de ChristenUnie aan voor de huidige problemen? U als lid kunt hier volop over meepraten. Hoe dat werkt? Meld u aan bij een van de bestuursleden van uw kiesvereniging. Vervolgens zal men u graag verder helpen.

Kandidatenlijst

Of kent u iemand met een positiefkritische houding die tegelijk durft te zeggen 'waar het op staat'? Iemand met creativiteit en strategisch inzicht? Misschien bent u het zelf wel? Aarzel niet en zorg dat uw bestuur binnenkort een mooie lijst kandidaten kan presenteren. We hebben uw inbreng als lid nodig om ook op dit punt goed voor de dag te komen. Iedere zichzelf respecterende partij wil graag met een lange lijst namen voor de dag komen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Temeer omdat elke kandidaat een eigen natuurlijke achterban vanuit kerk, familie en (vrijwilligers)werk met zich meebrengt. Dat helpt allemaal mee om herkenning op te roepen bij de stemmers in het stembokje in maart 2014.

Opleiding

Mocht u of iemand uit uw omgeving interesse hebben, dan zijn er mogelijkheden om u voor te bereiden op wat komen gaat. Via allerlei cursussen en trainingen kan er aan kennis en bekwaamheden worden gewerkt. De website van het Opleidingscentrum biedt daarvoor allerlei mogelijkheden tegen hele betaalbare tarieven. Voor meer informatie zie <http://opleiding.christenunie.nl>.

> Tekst Tjitske Kuiper – de Haan

'DE IDEALE KANDIDAAT'

Dit is de tijd dat alle kiesverenigingen op zoek zijn naar goede mensen voor hun kandidatenlijsten. Weet u wat een raadslid allemaal moet kunnen? Over welke competenties hij of zij dient te beschikken? Het staat allemaal in het "Lokaal en provinciaal functiehandboek" waarover de partij sinds 2009 beschikt. Het selecteren van de ideale kandidaat is er een stuk gemakkelijker door geworden. De selectiecommissie weet precies waarop de kandidaat bevroegd moet worden in het selectiegesprek. Behalve de aanwezigheid van analytisch vermogen, overtuigingskracht, politieke en bestuurlijke sensitiviteit en nog zo wat van die vermogens wordt natuurlijk ook bekeken of de a.s. kandidaat het ChristenUnie-hart op de juiste plaats heeft zitten, en of hij/zij een basishouding heeft van integriteit, authenticiteit, geloofwaardigheid, dienstbaarheid en bereidheid om te leren. Heel goed allemaal, en toch mis ik nog iets. Mijn ideale kandidaat heeft namelijk nog iets anders heel goed onder de knie. Mijn ideale kandidaat kent niet alleen de standpunten van de ChristenUnie, maar beheerst ook de laag daaronder: de uitgangspunten. Dat is nodig om in nieuwe situaties keuzes te maken die herkenbaar ChristenUnie zijn. Volgens mij is het goed als selectiecommissies de kandidaten op dát niveau bevragen. Want raadslid zijn voor de ChristenUnie, dat gaat wel ergens over.

> Sandra Korteweg,
secretaris Landelijk Bestuur

MENSENHANDEL EN PROSTITUTIE

PROSTITUTIEWETGEVING

1811 - 1911 Prostitutie is legaal en gereguleerd onder invloed van de Franse overheersing. Voorwaarden waren dat vrouwen geregistreerd waren en zich regelmatig lichamelijk lieten onderzoeken. De zendingsbeweging van christenen constateert veel misstanden en illegaliteit.

1911 Pleidooi voor bordeelverbod wordt breder gedeeld, bijvoorbeeld door feministen en er komt een bordeelverbod en zedelijkheidswetgeving.

2000 Het bordeelverbod wordt opgeheven. Het aangenomen voorstel van minister van Justitie Winnie Sorgdrager (D66) heeft de gedachte om vrijwillige prostitutie legaal te maken, zo meer toezicht te hebben en misstanden aan te pakken.

2011 De prostitutiesector kampt met grote misstanden van mensenhandel en uitbuiting. De Tweede Kamer stemt in met het wetsvoorstel de wet Regulering prostitutie en bestrijding misstanden. De kern van het wetsvoorstel wordt gevormd door verhoging van de leeftijd van 18 naar 21 en de invoering van een vergunningstelsel voor de uitoefening van een seksbedrijf. Ook krijgen gemeenten met dit wetsvoorstel de mogelijkheid onder voorwaarden voor een nuloptie te kiezen. Verder voorziet het wetsvoorstel in een registratieplicht voor alle prostituees en het strafbaar stellen van het gebruikmaken van illegaal aanbod van prostitutie.

2013 De Eerste Kamer houdt in oktober 2012 de wet aan, vanwege bedenkingen over de privacy van de klanten en de angst dat het illegaliteit in de hand werkt. Begin maart meldt minister Opstelten dat hij de wet toch opnieuw in de Eerste Kamer wil voorleggen.

‘Zolang de vraag er is, zullen vrouwen aangevoerd worden’

Anders dan met drugs, hoef je een vrouw niet te laten groeien, te telen, te zuiveren en te verpakken. Anders dan met drugs, kan een vrouw telkens opnieuw en opnieuw gebruikt worden door de klant.

Deze koudmakende verklaring over het feit dat mensenhandel en gedwongen prostitutie van vrouwen zo'n enorme winstgevendende criminele activiteit is geworden komt uit het boek 'Sex Trafficking' van onderzoeker en schrijver Siddharth Kara.

Het is deze verschrikking die Tweede Kamerlid Gert-Jan Segers in februari samen met PvdA Tweede Kamerlid Myrthe Hilkens naar Zweden drijft. Op zoek naar het antwoord op een van de grootste misstanden in onze samenleving. Biedt het Zweedse model – het strafbaar stellen van prostitutiebezoek – het antwoord op de problemen van uitbuiting en mensenhandel? Dat (gedwongen) prostitutie en mensenhandel hand in hand gaan, is wel duidelijk na 13 jaar vergunde prostitutie in Nederland sinds het opheffen van het bordeelverbod. In 2012 zijn er bij het coördinatiecentrum mensenhandel (Comensha) 1222 gevallen van mensenhandel gemeld, waarvan 716 gevallen te maken hadden met seksuele uitbuiting van slachtoffers. En dat zijn alleen nog maar de geregistreerde gevallen.

De Nederlandse Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen Corinne Dettmeijer rapporteert veelvuldig over mensenhandel in ons land. Ze betitelde haar laatst verschenen rapport: Mensenhandel in en uit beeld. Want wat we zien is maar het topje van de ijsberg. Dettmeijer, zelf bijna 40 jaar werkzaam binnen de rechtspraak in bijna alle takken van recht, informeert en adviseert de overheid over mensenhandelproblematiek en het te voeren beleid. Ze heeft dus veel invloed op het Nederlandse mensenhandelbeleid. Genoeg reden voor Gert-Jan Segers om na Zweden met haar in gesprek te gaan.

ZWEEDS MODEL

Cijfers en onderzoek, dat is waar rapporteur Dettmeijer de grootste waarde aan hecht. Dettmeijer: "Er is eigenlijk geen goed wetenschappelijk onderzoek om aan te geven of het ene of andere model meer mensenhandel tegenhoudt, of juist in de hand werkt." Ze wijst erop dat haar Zweedse collega-rapporteur niet onafhankelijk is, maar voor de politie werkt. "De evaluatie van het Zweedse systeem is niet kritisch. Dat is in Nederland anders - en terecht - en dat heeft alles te maken met de onafhankelijkheid van mijn positie. Het propageren van het Zweedse prostitutie model is niet gebaseerd op cijfers of wetenschappelijk onderzoek."

Dat zit Segers niet lekker. "Het voelt als een graat in mijn keel wanneer je suggereert dat het propaganda is. Er is wel degelijk wetenschappelijk onderzoek dat die richting op wijst. Maar het is ook een moreel vraagstuk, waarbij het de vraag of prostitutie een legitieme transactie is, namelijk geld in ruil voor een lichaam. Daar hebben ze in Zweden het morele oordeel over geveld: nee, dat is het niet. Politiek was het zeer verdeeld in Zweden voor 1999. Het was een heftig en open debat. Gaat dit werken, kunnen we het handhaven? We komen er nu en we horen van de acht partijen uit het parlement dat het goed beleid is. We hebben het niet over een land als Rusland of Noord-Korea, maar over Zweden. Dit is een open samenleving die heel heftig en intens een debat heeft gevoerd. Ze hebben een keuze gemaakt en ze zijn tevreden. Ik denk dat er een praktisch niveau is waar je elkaar kunt vinden. In Zweden zien ze de klant als een sponsor van mensenhandel. Dat is inderdaad een heel ander uitgangspunt. Hun schatting is dat het om 1500 prostituees in Zweden gaat. Vergelijk dat met ons, iets van 30.000?"

Dettmeijer: "Ik zie ook zeker enige positieve kanten in het (Zweedse) prostitutiebeleid. Naar mijn mening is het prostitutiebeleid, of je wel of niet seksuele diensten zou moeten kunnen kopen, een moreel debat dat separaat gevoerd moet worden van het debat over het meest effectieve mensenhandelbeleid. En natuurlijk speelt bij dit laatste debat de vraag wel welk prostitutie model daarbij het meest effectief is. Waar ik echt aanstoot aan neem,

wat gewoon echt niet waar is, is de claim dat dat beleid een positieve invloed heeft op mensenhandel in aantal en zichtbaarheid. Kunnen wij zeggen dat we het goed doen als we naar Zweden kijken? Ik durf dat eigenlijk wel te zeggen. Dan heb ik het niet alleen over ons prostitutiebeleid, maar ook over onze aanpak van mensenhandel. Een groot deel van de prostitutie speelt zich af buiten het vergunde circuit. Dat is niet anders in Zweden. In Nederland wordt naast de handhaving in het vergunde deel ook bewust ingezet op opsporing in het illegale circuit." Segers: "In Zweden ook."

"Ik ben ook in Zweden geweest", reageert Dettmeijer. "Meerdere keren. Ik heb daar gesproken met officieren van justitie over hun aanpak van mensenhandelzaken. Ik denk dat de Nederlandse aanpak stappen verder is. Als ik het aantal ingediende opsporingsverzoeken en vervolgingen zie in Nederland en dat vergelijk met Zweden, dan denk ik dat wij wel tien keer zoveel zaken hebben. Dat is een goed teken, want dat betekent dat we het zien. Wat ik wel kan zeggen, en dat is ook waar ik me ernstig zorgen over maak, is de grote groep vrouwen uit Midden- en Oost-Europa in de vergunde prostitutie in Nederland. Als een Albanees een groep van twintig meisjes uit Hongarije aan het werk wil zetten dan is dat in Nederland betrekkelijk makkelijk. Maar het is ook heel zichtbaar. In de nieuwe wet speelt registratie daarbij een rol. De taaltoets is ook belangrijk aspect. Dat brengt mij op een van de discussies in de Eerste Kamer. Zij zien nog steeds de mondige Nederlandse prostituee als degene die de norm is. Maar dat is niet zo. Tegelijkertijd zijn er natuurlijk Nederlandse vrouwen die het vak uitoefenen, die dat veilig moeten kunnen doen, waarbij de stigmatisering eraf moet. Dat vind ik een heel belangrijke verworvenheid van de opheffing bordeelverbod." Segers gelooft niet zo in die verworvenheid. "Er zijn talloze aanwijzingen dat een meerderheid van de vrouwelijke prostituees te maken heeft met een vorm van dwang. Stel dat bij een conservatieve schatting het vijftig procent is. Stel dat je een school zou hebben waar vijftig procent van de kinderen mishandeld zou worden." "Dan sluit je de school", zegt Dettmeijer resoluut.

VERTRUTTING

Toen Segers en PvdA Kamerlid Hilkens aankondigden dat ze het Zweedse model gingen onderzoeken, kregen ze een golf van kritiek over zich heen. Segers: "Het enkele feit dat wij gingen, was heel veel voer voor columnisten. Als je ziet wat voor tweets, mails en columns er kwamen. Wat Myrthe over zich heen heeft gekregen. Terwijl je het hebt over de strijd tegen mensenhandel." Mensenhandelrapporteur Dettmeijer vindt het ook jam-

mer dat de discussie als 'vertrutting' wordt afgedaan. "Ik ben het met je eens dat je moet proberen de tegenstelling niet zo zwart-wit te maken. Het gaat om de vraag welk prostitutiemodel het beste past binnen jouw land, en wat mij betreft het belangrijkste, welke het beste is om mensenhandel tegen te gaan."

MOREEL DEBAT

Is prostitutie normaal werk? Met een voorbeeld geeft Dettmeijer haar antwoord. Een familierechter moest oordelen in een echtscheidingszaak over de alimentatie. De man was werkeloos en de vrouw was prostituee. Normaliter zou de man recht hebben op alimentatie. Maar de vrouw zei dat ze zo kapot was van alles dat ze niet kon werken. In een ander geval zou zij dan te horen hebben gekregen dat ze pech heeft, en dat het om haar verdien-capaciteit gaat. Dat is nu niet gezegd. "Je ziet dan de worsteling bij zo'n rechter. We noemen het wel een normaal beroep, maar zo gewoon is het niet."

Het morele debat hierover is heel 'legitiem', volgens Dettmeijer. Maar je moet het niet vermengen met het mensenhandeldebat. En je moet niet om je morele debat kracht bij te zetten, gaan zeggen dat er minder mensenhandel is door het verbod op prostitutiebezoek. Dat is eigenlijk mijn kritiek op de manier waarop het Zweedse model wordt uitgedragen."

Segers: "Ik lees in een vonnis over een meisje dat drie maanden gedwongen in de prostitutie heeft gezeten en dat de rechter dan in overweging neemt dat het een relatieve korte periode is geweest. Terwijl we het dan dus

hebben over vele malen dat het meisje verkracht is. Dat is inderdaad morele verontwaardiging. Dat we nog altijd wegstijven bij veel leed in de samenleving. Het morele debat en de praktijk zijn voor mij geen gescheiden werelden. Kunnen wij wegstijven bij een sector waar we gezegd van hebben dat het nu gewoon werk is en waarbij op zo'n grote schaal dwang plaatsvindt?"

Dettmeijer: "We moeten juist beter kijken. Vandaar ook dat nieuwe wetsvoorstel. Dat is een belangrijke stap in de aanscherping van de regels. Het is een volledig omgooien van denken. In het huidige systeem mag prostitutie altijd en overal, tenzij het vergunningplichtig is gemaakt."

In de nieuwe wet mag het nergens, tenzij het vergund is. Beter kijken betekent meer zichtbaarheid. Ik deel je morele verontwaardiging over mensenhandel. Dat is een andere morele verontwaardiging dan over prostitutie."

Segers haalt een gesprek aan dat hij had bij hulpverleningsorganisatie Fier Fryslân met een Nigeriaanse ex-prostituee. "Ze zei: 'jullie moeten iets aan prostitutie doen. Zolang de vraag hier is, zullen er altijd vrouwen aangevoerd worden. Dat was precies hetzelfde wat je collega Nationaal Rapporteur in Roemenië zei. 'Wij besteden nu heel veel aandacht aan voorlichting op tv en in dorpen. We steken er heel veel energie in om de aanbodkant te verminderen. Maar jullie moeten naar je vraag kijken. Ik denk niet dat we één op één het Zweedse model hier moeten kopiëren. Maar dat we naar die vraag moeten kijken, dat we naar die klant moeten kijken, dat staat voor mij wel heel nadrukkelijk boven water.'"

> Tekst en foto's Anne Paul Roukema

> **Frits Rijpma** fractievoorzitter ChristenUnie Leeuwarden

LEEWARDEN

Lokaal strijdt de ChristenUnie ook tegen de misstanden in de prostitutie en mensenhandel. Met het opheffen van het bordeelverbod in 2000 is namelijk de uitvoering van het prostitutiebeleid bij de gemeenten neergelegd. ChristenUnie is actief in Utrecht, Groningen, Den Haag, maar ook in de 'mooiste stad van Noord Nederland' Leeuwarden. Frits Rijpma, fractievoorzitter van de tweemansfractie van de ChristenUnie, werd in december 2012 tot raadslid van het jaar gekozen door de lokale politieke verslaggevers. De belangrijkste reden is zijn inzet om misstanden in de prostitutie op de Weaze aan te pakken. Hij is toegankelijk, een doorzetter en is sinds zijn aantreden in 2010 snel gegroeid, oordeelde de jury.

Een paar straten in het stadscentrum van Leeuwarden met een paar grote bordelen vormen de roze buurt de Weaze. Er zijn maar liefst 125 in pandige ramen met zeker 200 werkzame raamprostituees. De meeste vrouwen komen uit Bulgarije en spreken dus geen Nederlands. Bovendien is zeker 50 tot 80 procent van de vrouwen slachtoffer van mensenhandel en gedwongen tot prostitutie. Het huidige prostitutiebeleid noemt Rijpma 'wegkijkbeleid'. Hij kijkt uit naar de invoering van de nieuwe wet, die de Eerste Kamer nog tegenhoudt vanwege bezwaren tegen de privacy voor klanten en angst voor illegaliteit van prostituees. In die wet moeten alle prostituees zich registreren en moeten klanten zelf actief nagaan of een prostituee geregistreerd is. Zolang de wet nog op zich laat wachten pleit Rijpma ervoor dat Leeuwarden zelf, net als Amsterdam en Utrecht, actief misstanden gaat bestrijden via de Algemene Plaatselijke Verordeningen. Rijpma werkt al een jaar met een door hem opgezet projectteam waar het gemeentebestuur, de hele Leeuwardense raad en ketenorganisaties in vertegenwoordigd zijn. "Wij gaan onze APV zo scherp maken dat we misschien wel Amsterdam voorbij vliegen." Als de plannen doorgaan, gaat voor de zomer de minimumleeftijd naar 21 jaar, komt er een taaltoets,

moeten prostituees een verplichte intake bij de KvK doen en zal de helft van de ramen moeten sluiten.

Waar komt jouw gedrevenheid hiervoor vandaan?

"Het is bijna de reden voor mij om raadslid te willen worden, omdat ik me er veel in verdiept heb en weet hoe vreselijk er geleden wordt in de seksindustrie. Hier in Leeuwarden eet je aan de ene kant bij de McDonalds je hamburger en aan de andere kant van de muur worden vrouwen gehouden. In Friesland zeggen wij: Jo haldt fee: Je houdt vee. Dat gebeurt in mijn stad, waar ik zo heel veel van hou. Als je het weet, ben je niet meer onschuldig. Iedereen weet het zo langzamerhand, wie kan dan nog weggijken?"

Benieuwd hoe Frits Rijpma als bankdirecteur geconfronteerd werd met mensenhandel? Lees het uitgebreide interview op www.christenunie.nl/mensenhandel.

Retourtje Den Haag

Kom naar de Tweede Kamer voor een groepsbezoek! Ontmoet een van onze Kamerleden, ontdek de historie van het Tweede Kamergebouw en meer. Leuk om een keer te ondernemen met uw kiesvereniging of met vrienden of familie.

www.christenunie.nl/retourtjedenhaag

Kamerlid Carla Dik-Faber laat zich graag informeren over initiatieven voor een schoner Nederland. Zoals hier bij een asfaltcentrale in Rotterdam die 100% oud asfalt hergebruikt en energiezuiniger dan gebruikelijk produceert. Een wereldprimeur op het gebied van asfaltproductie en recycling. Carla: "Door efficiënter om te gaan met grondstoffen kunnen we de wereld stap voor stap duurzamer maken. Dat noem ik goede zorg voor de schepping."

WERELDPRIMEUR

Vanaf 1 februari 2013 is dr. Wouter Beekers (1979) de nieuwe directeur van het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie. Hieronder stelt hij zichzelf voor.

Dienstbaar activist

Mijn plannen zijn niet jullie plannen, en jullie wegen zijn niet mijn wegen; zo spreekt onze Heer in het Bijbelboek Jesaja. Ik heb deze ontregelende waarheid persoonlijk mogen ondervinden. Gek genoeg geeft die waarheid ook moed, ook nu ik aan de slag mag gaan voor de ChristenUnie.

Laat ik bij het persoonlijke verhaal beginnen. Ik ben opgegroeid in een SP-milieu van mensen die afscheid hadden genomen van het geloof der vaders. Maar op mijn levensweg vielen vele zaadjes. Bij mijn katholieke grootouders zag ik wat geloven was. Een balorige godsdienstleraar legde me de evangelieverhalen uit. Een goede vriend confronteerde me met het feit dat dit evangelie ook voor mij was bestemd. Mijn gelovige vriendin en latere vrouw liet me vrij in mijn keuze en vertrouwde erop dat God Zijn weg met mij zou gaan. Ik mocht zes jaar geleden belijdenis doen en gedoopt worden. Eenmaal zover gekomen merkte ik dat het niet gemakkelijk is Gods agapè een plek te geven in je leven. Niet alleen omdat ook ik geneigd ben tot kwaad. Maar ook omdat velen in ons land niet zo zitten te wachten op christelijk geloof en naastenliefde. Gek genoeg zien ze niet hoeveel vrijwilligers hierdoor worden gemotiveerd

om zich in te zetten voor het werk van Stichting Present, voedselbanken, vluchtkerken, enzovoorts. Men wil de samenleving 'neutraal' houden en reguleren door de overheid en de wetten van de markt.

Ik ben er van overtuigd geraakt dat onze samenleving gebaat is bij ruimte voor mensen om zich in te zetten voor elkaar, ruimte voor mensen om dat te kunnen doen vanuit hun diepste overtuiging. Geloofsvrijheid en gemeenschapsvorming: dat zijn thema's waar ik mee bezig wil gaan als directeur van het Wetenschappelijke Instituut van de ChristenUnie. Vanuit het WI hoop ik zo dienstbaar te kunnen zijn aan politici, bestuurders en leden van onze partij. In rust en via open dialoog zoeken naar een vruchtbare manier om de christelijk-sociale traditie te vertalen naar vandaag.

Ik neem graag iets mee van mijn ouderlijk huis: een geëngageerde, soms activistische, soms kritische houding. Maar toch ook ontspannen, omdat het Koninkrijk door God zelf gevestigd wordt. Soms op manieren die wij helemaal niet hebben bedacht: 'Want zo hoog als de hemel is boven de aarde, zo ver gaan mijn wegen jullie wegen te boven, en mijn plannen jullie plannen.'

Wouter Beekers

- Naam:** Wouter Pieter Beekers (1979, Nijmegen)
- Studeerde geschiedenis van 2000 tot 2005 aan de Vrije Universiteit in Amsterdam
 - Werkte van 2004 tot 2012 aan het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme aan de Vrije Universiteit
 - In 2012 gepromoveerd op het proefschrift *Het bewoonbare land, over de geschiedenis van de volkshuisvesting in Nederland*
 - Woont in Rotterdam, is getrouwd en vader van drie kinderen
 - Lid van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) in Rotterdam-Delfshaven

PERSONALIA

Door de ChristenUnie op te nemen in uw testament, steunt u blijvend het christelijke geluid in de politiek. Daardoor kunnen wij het christelijk geloof in het bestuur van dit land een stem blijven geven. Zodat u, ook wanneer u er niet meer bent mee blijft strijden voor christelijke normen en waarden in Nederland. Steun ons daarom met uw nalatenschap.

Meer weten over nalaten aan de ChristenUnie?
www.christenunie.nl/nalaten of bel met
Elisabeth ter Horst: 033 4226969.

In welk Nederland groeit zij op?

> Foto Hollandse Hoogte

Samenwerking ja Superstaat nee

Als Europarlementariër ben ik volksvertegenwoordiger, gekozen door Nederlandse burgers. In mei 2014 loopt de termijn van 5 jaar weer af en zijn er verkiezingen voor een nieuw Parlement.

U kunt dan opnieuw uw stem uitbrengen voor Europa. Ik vind het belangrijk dat u weet op welke manier ik u vertegenwoordig in mijn dagelijkse werk in het Europees Parlement. Daarom is contact met de achterban in Nederland voor ons belangrijk. Uit de contacten met u en anderen in de achterban putten mijn team en ik veel energie, en het levert ook concrete punten op voor het dagelijkse werk.

STAAT VAN DE (EUROPESE) UNIE

Op donderdagavond 7 maart jl. vond in Den Haag een debat plaats met de Nederlandse regering over de Staat van de Unie. Hoe staat de Europese Unie er voor? Aan dat debat namen de Europa-woordvoerders van de Tweede Kamerfracties deel, plus de Nederlandse fractievoorzitters (delegatieleiders) vanuit het Europees Parlement. Via onze website vindt u mijn bijdrage aan dat debat. Mooi en goed om zo met de regering en Tweede Kamer in debat te gaan over Europa. Helaas doen wij dat slechts 1x per jaar, van mij mag het vaker, want het was een mooie gelegenheid om ons werk in Europa in Den Haag onder de aandacht te brengen. Ook u kunt ons werk blijven volgen door regelmatig te kijken op www.petervandalen.eu.

BIJENKOMST LANDBOUWBELEID

Op 15 februari organiseerden mijn team en ik een bijeenkomst over de hervorming van het Europees Landbouwbeleid. Hiervoor waren alle leden van de bestuurdersvereniging van de ChristenUnie uitgenodigd.

Er was veel belangstelling voor dit onderwerp: maar liefst 40 gemeenteraadsleden, wethouders, Statenleden en Tweede Kamercollega Dik hadden zich aangemeld. Landbouwexpert ir. F. Thissen van de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging in Brussel gaf een boeiende presentatie over het Europees Landbouwbeleid. Na een inleiding over de historie van het landbouwbeleid, vertelde hij over de belangrijkste wijzigingen die ons te wachten staan, op het gebied van vergroening en gelijke premies per hectare. Hierna was er ruimte voor vragen, waar veelvuldig gebruik van werd gemaakt. Gelukkig was er tijdens de afsluitende lunch nog voldoende gelegenheid om door te praten. We willen iedereen hartelijk danken voor de aanwezigheid. Mochten er toch nog vragen zijn over het Europese Landbouwbeleid, aarzel dan niet contact met ons op te nemen!

BEZOEKERS

De afgelopen tijd heb ik ook regelmatig bezoekers in Brussel en Straatsburg gehad en dat is goed en leuk. Het is belangrijk dat bezoekers en kiezers een beeld krijgen van het werk in Europa en een bezoek aan het Europees Parlement helpt daarbij. De bezoeker leert van ons werk, maar wij ook van de bezoeker. De gestelde vragen prikkelen ons en houden ons scherp. Wilt u ook op bezoek komen in Brussel of Straatsburg, kijk dan bij het kopje 'Bezoek het EP' op onze website.

> **Tekst** Peter van Dalen, Europarlementariër namens de ChristenUnie, lid van de Europese Conservatieven en Hervormers (ECR)

Wat wilt u van ons weten?

Hoe wilt u in contact met ons blijven? Hoe vaak wilt u Handschrift of een nieuwsbrief ontvangen? De ChristenUnie onderzoekt hoe we u als lid zo goed mogelijk kunnen betrekken en informeren over het werk van uw partij. Het invullen van de enquête duurt een paar minuten, doet u mee?

www.christenunie.nl/ledenonderzoek

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

www.twitter.com/christenunie

www.facebook.com/christenunie

CLFN.

Redactie

Jop Douma (hoofdredacteur), Hermen Ridderikhof (eindredacteur), Menno van Hulst, Anne Paul Roukema, Geert Jan Spijker, Judith Fritschij, Gieneke Flohr

Fotografie

Anne Paul Roukema, Ruben Timman (nowords.nl), Arjo Kleinhuis, Folkert Rinkema, 'Arie Slob op NLdoet': Eline van der Woude, 'Sold for Sex': Sjaak Boot Fotografie, 'Corinne Dettmeijer': Ivar Theunissen, 'Windmolen, p.14': John Nyberg, 'Handen, p.31':sxc.hu.

Vormgeving

Frivista - concept & design, Amersfoort

Partijbureau

Postbus 439, 3800 AK Amersfoort, Tel. 033 4226969
bureau@christenunie.nl, bank: 37.29.30.018

Eerste Kamer

Tel. 070 3624571

Tweede Kamer

Tel. 070 3183057 | christenunie@tweedekamer.nl

Eurofractie

Tel. 06 52244464 | info@eurofractie.christenunie.nl

Wetenschappelijk Instituut

Tel. 033 4226960 | wi@christenunie.nl

CBB

HandSchrift verschijnt in braille en audio bij het CBB Tel. 0341 565 499

Druk

Kon. BDU Grafisch bedrijf

Advertenties

Tel. 033 422 69 50 | handschrift@christenunie.nl

Giften

De ChristenUnie steunen met uw gift?
37.29.30.018 t.n.v. ChristenUnie te Amersfoort

Legaten

Gedenkt u de partij testamentair dan luidt de tenaamstelling: Vereniging de ChristenUnie Amersfoort.
KvK dossiernr. 32080551

Lidmaatschap

Het lidmaatschap valt samen met het kalenderjaar. Opzeggen kan alleen schriftelijk voor 30 november bij de ledenadministratie: ledenadministratie@christenunie.nl. Alle mutaties worden door de ledenadministratie per email of per post aan u bevestigd.

NAW-gegevens

De ChristenUnie registreert NAW-gegevens van alle leden. Zorgvuldig geselecteerde derden mogen onze leden af en toe gerichte aanbiedingen doen. Vragen of bezwaar? Bel onze ledenadministratie.

Algemeen Nut
Beoogende Instelling

ANBI

mijn partij

“Als organizer kom ik bij mensen thuis. Ik zie hoe moeilijk het is om het huisje boompje beestje in balans te houden. In deze complexe tijd help ik hen. De ChristenUnie is mijn partij omdat zij echt oog heeft voor familie- en gezinsrelaties.”

Inez Petter, Amersfoort

HS HANDSCHRIFT

PARTIJBLAD VAN DE CHRISTENUNIE
Jaargang 14 | Uitgave 3 | Oktober 2013

Arie Slob over de crisis:

‘Juist nu opkomen voor gezinnen’

Beste ChristenUnie-vrienden,

Het was een bijzondere week. We zaten als fractie om de tafel om stevig door te spreken over de zeer intensieve onderhandelingen over de begroting van 2014. De uitkomst was toen nog ongewis, maar we wisten wat we wilden. Knokken voor gezinnen, voor werk, voor kwetsbaren, voor Gods schepping. Aan het eind van ons gesprek hebben we gebeden en samen gevraagd om Gods leiding en Zijn zegen. Zo hebben we in de week van onderhandelen keuzes gemaakt.

ChristenUnie

Er ligt nu een akkoord waar ook de handtekening van de ChristenUnie-fractie onder staat. Samen met Carola Schouten heb ik dagen en vaak nachten lang onderhandeld en de voortgang steeds weer besproken met de fractie. Het heeft geleid tot een forse aanpassing van de kabinetsplannen. De nieuwe plannen zorgen voor meer steun aan gezinnen, aan alleenstaande ouders, het ontzien van nabestaanden, chronisch zieken en gehandicapten en steun voor werkgelegenheid in de regio.

Is alles alleen maar geweldig? Nee. Zeker niet al onze wensen zijn ingewilligd. Dit is geen alles omvattend regeerakkoord, alleen maar een fors aangepaste begroting. Daarom is en blijft er afstand tussen het kabinet en onze fractie. We blijven in de Kamer onverminderd strijden voor bijvoorbeeld de beschermwaardigheid van het leven, voor een menselijker asielbeleid en voor betere zorg voor Gods schepping.

Toch zetten we onze handtekening onder dit begrotingsakkoord. Omdat zaken verbeterd zijn voor mensen voor wie we steeds weer willen opkomen. Dit akkoord behoedt ons land ook voor een nieuwe politieke crisis die de economische crisis alleen maar erger had gemaakt. Ook dat weegt voor onze fractie mee. Ook daarin proberen we het goede voor ons land te zoeken.

Zo hebben we onze keuzes gemaakt. En we blijven bidden om zegen over deze keuzes. Dank voor uw betrokkenheid, uw meeleven en uw gebed.

Met een hartelijke groet,

Arie Slob

Ps. Meer lezen over de begrotingsafspraken?

Ga naar www.christenunie.nl/begrotingsafspraken2014

Begrotingsakkoord

inhoud.

5. Stéfan en Jedidja verloren hun baan: 'Ik mis werken heel erg'

14. Partijvernieuwing: de stand van zaken.

20. Gastcolumn Paul van Geest: Identiteit en authenticiteit.

21. Geef uw e-mailadres door en mis nooit meer iets over de ChristenUnie.

22. Leven uit de vuilnisbak.

25. Herindelingsverkiezingen: Wat betekent dit voor lokale fracties?

EN VERDER:

10. Nieuws uit het land 16. Congres 18. Fotoverslag Prinsjesdag
24. Vijf duurzaamheidstips 28. Symposiumverslag: Andere kijk op prostitutie
29. Prijspuzzel 30. Eurofractie 31. Colofon 32. Mijn Partij

ARIE SLOB
LIJSTTREKKER CHRISTENUNIE

‘Ik mis het werken heel erg’

Vol geloof en vertrouwen in de toekomst kochten Stéfan en Jedidja eind 2009 in Utrecht hun eerste huis. Afgelopen zomer kregen ze hun eerste kindje, Amélie. Helaas verstoorde de economische tegenwind - die zo velen in Nederland hard raakt - het geluk. Net na de zomer raakten ze beiden hun baan kwijt.

Het verhaal van Stéfán en Jedidja is een bijna alledaags voorbeeld van vele duizenden gezinnen in Nederland. Dagelijks raken honderden mensen hun baan kwijt. Er zijn bijna 700 duizend werklozen in Nederland - zeven procent van de beroepsbevolking.

AAN TAFEL

De verhalen van deze mensen grijpen Tweede Kamerfractievoorzitter Arie Slob aan. In aanloop naar de Algemene Politieke Beschouwingen eind september reist hij door het land - Zwolle, Amersfoort, Hogeveen, Veenendaal, Amsterdam en Rotterdam - en spreekt hij met werklozen die zich letterlijk blauw solliciteren, maar meestal niet eens een ontvangstbevestiging van hun sollicitatiebrief ontvangen. Mensen die na meer dan veertig jaar trouw dienstverband op straat terechtkwamen.

Voor Handschrift schuift Arie aan tafel aan bij Stéfán (30) en Jedidja (29) Berkheij. Arie heeft boodschappen gedaan en ze koken samen.

FAILLIET

Met de kleine Amélie op de arm vertelt de jonge moeder. Ze werkte als zorgcoördinator op een GGZ-afdeling. Ze gaf leiding aan 35 verpleegkundigen. "Maar ik had een tijdelijk contract. De organisatie ging dit voorjaar bijna failliet. Toen ik na mijn zwangerschapsverlof terugkwam, is dat contract niet verlengd."

Ook de kersverse vader, Stéfán, is sinds augustus werkloos. De vastgoedbeheerder waar hij werkte verlengde zijn contract niet. Hij kijkt nu wel rond, maar werk is er in de vastgoed eigenlijk niet. Daar is hij wel voor opgeleid. "Heel veel projecten liggen gewoon stil." Nu is Stéfán met een vriend bezig een muziekschool op te zetten onder de naam Creative Arts Productions. Hij wil zelf daar gitaarles geven. "Maar ik wil ook weer als technisch manager aan de slag." "Het is heel bizar eigenlijk", zegt Jedidja. "Dit is al de tweede keer dat ik door faillissement mijn baan verlies. We hebben allebei afgeronde hbo-opleidingen. Ik

heb Maatschappelijk werk en dienstverlening én Journalistiek gedaan." Stéfán: "De eerste keer toen Jedidja door faillissement werkloos raakte, liep ze veel inkomsten mis. Op een gegeven moment konden we de hypotheek niet meer betalen. Daar konden we toen nog met de bank over praten. Zij hebben tegenwoordig ook geen zin in de rompslomp van een gedwongen huizenverkoop. Vrij snel daarna vonden we allebei al weer een baan en konden het huis weer betalen. Zo ver kwam het gelukkig dus niet. Nu moeten we wel weer oppassen. Dit moet niet te lang gaan duren."

EEN VLEESJE MINDER

Jedidja: "Wij doen onze uiterste best om niet rood te staan. Dan maar een vleesje minder, denk ik dan. Bij het boodschappen heb ik geleerd dat je juist niet naar aanbiedingen moet kijken, want dan ga je sneller dingen kopen die je eigenlijk niet nodig had. Ook kleding kopen we soms tweedehands. Zo ben ik ook opgegroeid." Met een lach: "Wij zijn denk ik heel slecht voor de economie eigenlijk." "Maar wel heel goed voor de recycling-economie", lacht Arie mee.

'We moeten werklozen stimuleren actief te blijven, juist door vrijwilligerswerk'

RELATIVEREND

Stéfan: "Stel dat het zover komt dat we ons huis moeten verkopen en dat we eruit moeten. Ik heb inmiddels wel losgelaten om er zoveel waarde aan te hechten. Mijn ouders waren vroeger zendeling in Mali. Ik heb gezien dat mensen net zo gelukkig kunnen zijn met een plaggenhutje. Wij woonden daar zonder stromend water en elektriciteit. Dat relativeert ontzettend."

GEZIN

Jedidja vraagt Arie wat de ChristenUnie nu precies bedoelt met 'wij zijn er voor het gezin'. Arie: "Wij dragen uit dat gezinnen belangrijk zijn voor de samenleving. Jullie gezin bijvoorbeeld moet een warme plek zijn waar jullie dochter Amélie kan opgroeien. Zij moet, net als andere kinderen, uiteindelijk zelfstandig een plek kunnen innemen in de samenleving. De overheid draagt een verantwoordelijkheid om de samenleving goed te laten functioneren. Dan moet je niet door allerlei bezuinigingen gezinnen zo zwaar treffen dat ze in de problemen komen met de opvoeding van hun kinderen en de keuzes die ze daarin kunnen maken. Dat wil niet zeggen dat mensen die niet in een gezinsverband leven onbelangrijk zijn, maar gezinnen vormen wel de kern van onze maatschappij. Ik heb letterlijk tegen Rutte

gezegd dat ouders die zelf voor hun kinderen zorgen zich nu afvragen of zij iets verkeerd doen. Zoveel moeten zij inleveren bij de kabinetsplannen. Voor die gezinnen komen wij op."

VRIJWILLIGERSWERK

Aan tafel gaat het gesprek verder over actuele politieke vraagstukken. Stéfan en Jedidja hebben de smaak te pakken. "Hoe kijk je dan aan tegen die term participatiesamenleving?" vragen ze aan Arie. "Zo'n woord is prachtig", reageert Arie. "Ik ben het er ook mee eens, als je het maar niet uitlegt als eigen verantwoordelijkheid, maar als onderlinge verantwoordelijkheid. Voor die onderlinge verantwoordelijkheid, het voor elkaar zorgen, moeten we wel mogelijkheden bieden. Neem Stichting Present, waar mensen zich kunnen melden als ze iets voor een ander willen doen en de stichting vervolgens een passende klus zoekt. Of een organisatie als Gids Netwerk. Zulke organisaties moet je als overheid echt ondersteunen. Dan geef je pas echt invulling aan zo'n woord." "Ik zou wel met vrijwilligerswerk gaten in mijn cv willen voorkomen", vertelt Jedidja. Zolang ze nog geen betaalde baan vindt, is ze niet van plan thuis op de bank te gaan zitten wachten."

UWV

Met vrijwilligerswerk moet je wel oppassen bij het UWV, weet Arie. Want het UWV kan dat zien als activiteit die je terugkeer op de arbeidsmarkt belemmert. Dat kan weer gevolgen hebben voor je uitkering. De politicus vindt dat het beleid daarin is doorgeslagen. "We moeten werklozen juist stimuleren actief te blijven, door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te doen."

TIJDELIJKE CONTRACTEN

Net als veel andere jonge mensen, krijgen ook Stéfán en Jedidja te maken met tijdelijke contracten die niet uitlopen op een vaste aanstelling. "Wat doet de politiek daaraan? Moet dat terug van drie naar twee contracten?" Arie: "Het lijkt een goede oplossing, maar je loopt dan wel de kans dat die jonge werknemers nog eerder op straat staan, terwijl je ze juist aan een vast contract wil helpen. Dan bereik je dus het omgekeerde."

Soepeler ontslagrecht? "Dat is weer riskant voor oudere werknemers. Maar tegelijkertijd zou versoepelen voor jullie misschien betekenen dat je er weer makkelijker tussen kunt komen. Zie je hoe complex het is? We zoeken naar het midden daarin. Wij zetten nu vooral in op actief mensen van werk naar werk begeleiden. Werkgevers dragen daar ook een verantwoordelijkheid in."

Een korter lopende werkloosheidsuitkering? Die is nu maximaal 38 maanden. "Ik ben er voor dat er prikkels moeten zijn voor mensen om weer aan het werk te komen. Dan moet dat er wel werk zijn. In deze tijd van hoge werkloosheid de ww-duur verlagen, zoals D66 en CDA willen, kan uiteindelijk betekenen dat mensen snel in de bijstand terechtkomen. Dat is in een korte tijd een enorme inkomensval. Dat is onverantwoord. Nu moeten we eerst de lasten van arbeid verlagen. Arbeid is dan goedkoper en dat helpt werkgevers mensen in dienst te houden of te nemen."

Aan wil om weer aan de slag te gaan is bij Stéfán en Jedidja geen gebrek, ondanks dat ze ook genieten van alle tijd die ze met Amélie hebben. Jedidja: "Ik mis het werken gewoon heel erg."

HELP STÉFAN EN JEDIDJA AAN HET WERK

Heeft u een gouden tip?

Laat het ze weten: stefanberkheij@gmail.com, j.berkheij-vandam@live.nl of bel 06 - 410 45 602.

Begrotingsakkoord

Vlak voor de druk van deze Handschrift werd het begrotingsakkoord tussen het Kabinet, D66, SGP en ChristenUnie gesloten. De ChristenUnie zette zich in voor gezinnen zoals die van Stéfán en Jedidja. Hieronder onze belangrijkste punten op een rij.

- Bezuinigingen op kinderbijslag gaat niet door. Dat scheelt honderden euro's voor ouders, met name zij die kinderen in de leeftijd van 12-17 jaar hebben.
- Schoolboeken blijven gratis, dat scheelt 300 euro per schoolgaand kind per jaar.
- Arbeid wordt goedkoper. De lasten voor werkgevers worden verlaagd, zodat ze meer mensen in dienst kunnen nemen. Er komt een premieverlaging. Dat is voor de werkgelegenheid een hele belangrijke maatregel.
- BTW-tarief op renovatie en onderhoud van woningen blijft ook na 1 maart 2014 het hele jaar lang op het lage niveau van 6% in plaats van 21%
- Het uitkleden van de regeling voor weduwen en weduwnaars van 18 naar 1 jaar (ANW) wordt volledig teruggedraaid.
- Voor mensen die chronisch ziek en gehandicapt zijn blijft de fiscale aftrek voor specifieke zorgkosten bestaan. Hiervoor is een bedrag gereserveerd van 438 miljoen euro. Hiermee blijft een landelijke regeling bestaan, die ten goede komt aan mensen die chronisch ziek of gehandicapt zijn.
- In het belang van het milieu gaan diverse milieubelastingen omhoog.
- Er is een evenwichtig inkomensbeeld bereikt voor alle huishoudens.
- Het sociaal akkoord is aangepast en levert daarom meer werkgelegenheid op, maar blijft in essentie staan zoals werkgevers en werknemers hebben afgesproken.
- Ruimte voor werkgelegenheid in de regio. Kazerne in Assen, Bataljon in Ermelo en TBS-kliniek Veldzicht blijven.

Kijk voor meer informatie op:
www.christenunie.nl/nl/begrotingsafspraken2014

Door de ChristenUnie op te nemen in uw testament, steunt u blijvend het christelijke geluid in de politiek. Daardoor kunnen wij het christelijk geloof in het bestuur van dit land een stem blijven geven. Zodat u, ook wanneer u er niet meer bent mee blijft strijden voor christelijke normen en waarden in Nederland. Steun ons daarom met uw nalatenschap.

Meer weten over nalaten aan de ChristenUnie?
www.christenunie.nl/halaten of bel met
het partijbureau 033 - 422 69 69.

In welk Nederland
groeit zij op?

nieuws

Zelf iets nieuws te melden? Mail dan naar bestuurdersvereniging@christenunie.nl
Meer nieuws lezen? Ga naar www.christenunie.nl/inhetland

STRIJD OM DE KIEZER IN NIEUWE FUSIEGEMEENTEN

Op 13 november gaan de stembussen weer open. Nog niet overal in Nederland, maar in vier gebieden waar meerdere gemeenten samengevoegd worden. De ChristenUnie strijdt mee om de stem van de kiezer in deze gemeentelijke herindelingsverkiezingen.

Omdat de gemeenteraden van alle deelnemende gemeenten ontbonden worden, mogen de inwoners nieuwe gemeenteraden kiezen. Deze raden bestrijken vanaf 1 januari 2014 dan een veel groter gebied. De ChristenUnie doet in al deze gemeenten mee en we hopen naast raadszetels ook op collegedeelname.

In Leeuwarden, Heerenveen en De Fryske Marren staan de plaatselijke ChristenUnie-campagneteams al een tijd in de campagnestand. Lijsttrekkers voor de ChristenUnie zijn Frits Rijpma (Leeuwarden), Aris Leijendekker (Heerenveen) en Sytze Holtrop (De Fryske Marren).

In Zuid-Holland fuseert Alphen aan den Rijn met twee andere gemeenten (Boskoop en Rijnwoude). Michel du Chatinier voert daar de lijst aan (verderop in Handschrift kunt u een interview met hem lezen). Deze verkiezingen zijn tevens een generale repetitie voor de landelijke gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014.

WATERSCHAPSVERKIEZINGEN

Kiezers hebben dit najaar nog meer te zeggen. In het oosten van Nederland zijn er ook waterschapsverkiezingen. De waterschappen Velt & Vecht en Regge & Dinkel worden samengevoegd tot het waterschap Vechtstromen. Wij wensen Jan van Hoek als lijsttrekker veel succes met de campagne!

Na 10 jaar in het lokaal bestuur en 8 jaar op provinciaal niveau in het bestuur te hebben gezeten heeft Maartje Wieten van de Provinciale Unie Overijssel een beeldje gekregen. Uit dezelfde Unie kreeg Wim Flim eveneens een beeldje na 13 jaar actief te zijn geweest in het bestuur, waarvan 9 jaar als voorzitter. Wim is tevens lokaal bestuurslid geweest. Ida Molenaar van de Provinciale Unie Zuid-Holland kreeg een beeldje omdat ze meer dan 25 jaar actief is geweest op zowel lokaal als provinciaal niveau. Wim Dekker van kiesvereniging De Langstraat is 11 jaar actief geweest als commissielid, raadslid, fractievoorzitter en voorzitter van de kiesvereniging, genoeg redenen om hem een beeldje te overhandigen. Henk Doff uit kiesvereniging Noordoostpolder kreeg zijn beeldje na ruim 25 jaar actief te zijn geweest in het plaatselijk bestuur, de steunfractie en als burgerraadslid.

beeldjes

BEEFDJES

VERTREKKENDE POLITICI

JAN STOEL, WETHOUDER LOPPERSUM; **MENNE KAMMINGA**, RAADSLID WINSUM; **RINDERT HUISMAN**, RAADSLID BUNSCHOTEN; **WIEBE FEENSTRA**, RAADSLID BEDUM; **DAVID VAN BALLEGOOIJEN**, RAADSLID ZEIST; **ROELOF STEENBEEK**, WATERSCHAP GROOT SALLAND; **WOLBERT MEIJER**, WETHOUDER ZWARTEWATERLAND; **LEO TIMMER**, RAADSLID GIessenLANDEN; **JOHAN KARDOL**, STATENLID NOORD-HOLLAND; **DICK DE FONKERT**, RAADSLID STRIJEN

NIEUWE POLITICI

DENNIS KNOOPS, RAADSLID WINSUM; **PETER NAGEL**, RAADSLID BUNSCHOTEN; **HENK STAGHOUWER**, GEDEPUTEERDE GRONINGEN; **KEES OSKAM**, WETHOUDER BODEGRAVEN-REEUWIJK; **GERRIT JAN STEENBERGEN**, STATENLID GRONINGEN; **INK MULDER**, RAADSLID BEDUM; **WOUTER CATSBURG**, RAADSLID ZEIST; **WOUTER DE JONG**, BURGEMEESTER HOUTEN; **PIET ADEMA**, BURGEMEESTER TYNAARLO; **MARC OOMS**, WATERSCHAPPER GROOT SALLAND; **BEN VISSER**, BURGEMEESTER SCHERPENZEEL; **LOUWE POST**, WETHOUDER URK; **AART SCHALK**, RAADSLID GIessenLANDEN; **GEERT PIETER JONGSMA**, STATENLID NOORD-HOLLAND; **JAN VAN WESTEN**, RAADSLID STRIJEN

JONGSTE BURGEMEESTER

Zowel Scherpenzeel als de ChristenUnie hebben een primeur. In een buitengewone vergadering werd Ben Visser (31) eind september geïnstalleerd als jongste burgemeester van Nederland. Ben was eerder al wethouder en locoburgemeester op Urk, maar was voor het aantreden in deze nieuwe functie al regelmatig in het Gelderse dorp Scherpenzeel te vinden. Ben Visser is drie maanden jonger dan vorige recordhouder, de SGP-burgemeester Pieter Verhoeve van het Utrechtse Oudewater.

meer nieuws

PIET ADEMA WAARNEMEND BURGEMEESTER TYNAARLO

Voorzitter van het landelijk bestuur van de ChristenUnie Piet Adema is door Drentse Commissaris van de Koning Jacques Tichelaar aangesteld tot waarnemend burgemeester in de gemeente Tynaarlo. Hij is daar begonnen op 12 augustus. Adema blijft voorzitter van het Landelijk Bestuur en gaat de functies combineren.

De commissaris besloot tot de aanstelling van een waarnemer, toen kort voor de zomer duidelijk werd dat burgemeester Frank van Zuilen naar verwachting voor langere tijd met ziekteverlof zal zijn. In Tynaarlo is sprake van slepende politieke en bestuurlijke spanningen. "De heer Adema leidt het proces naar herstel van de verhoudingen en verbetering van de bestuurbaarheid", aldus de heer Tichelaar.

'DWEILEN MET DE TAP OPEN'

Het is de titel van de toespraak van ChristenUnie wethouder Johan Hamster uit Stadskanaal op een bijeenkomst over alcohol voor jongeren. De wethouder voert een strijd om het alcoholmisbruik onder jongeren tegen te gaan. Met succes vertelt hij: 'Zijn we niet met z'n allen hier bezig met het dweilen met de tap open? In Stadskanaal menen we van niet. Niet alleen worden we steeds beter in het dweilen, de tap gaat ook steeds een stukje verder dicht.'

Het beleid dat in Stadskanaal gevoerd wordt, gaat onder de naam 'Wees cool, blijf (bij) fris'. Er is een samenwerking tussen de politiek, de GGD, de discotheek, kroegen en sportkantines. Dit leidde tot allerlei concrete afspraken. Zo is bijvoorbeeld met barvrijwilligers in sportkantines vastgelegd geen alcohol te schenken tijdens jeugdwedstrijden. Afspraken die bedoeld zijn om alcohol schenken niet langer normaal te vinden.

Voor meer informatie over de brede aanpak van Stadskanaal zie stadskanaal.christenunie.nl

GRONINGS JEUGDZORGCONGRES

“Bij elk gezin slechts één plan” en “ouders moeten kunnen blijven kiezen tussen jeugdzorgaanbieders”. Twee stellingen die de Groninger raads- en statenleden onderstrepen, als het gaat om de toekomst van de jeugdzorg. De verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg daarvoor komt straks geheel bij de gemeenten te liggen.

Er was dan ook een goede aanleiding voor de Provinciale ChristenUnie fractie om hierover een congres te organiseren. ‘De jeugdzorg ligt ons na aan het hart en over de veranderingen is nog veel onduidelijk. Door middel van dit congres zijn onze raadsleden goed voorbereid en kunnen zij zich straks sterk maken voor de kinderen en jongeren die zorg nodig hebben,’ aldus provinciaal fractievoorzitter Stieneke van der Graaf.

Aan het einde van de dag ontving Rika Pot, voorzitter van de Vereniging Groninger Gemeenten, de toekomstwensen voor de jeugdzorg die de raadsleden hadden verzameld. Pot prees het initiatief van de ChristenUnie voor het congres over de jeugdzorg en riep de raadsleden op de opgedane kennis zoveel mogelijk te delen in hun gemeente.

RENNEN VOOR STEMMEN

Zes keer twintig kilometer hardlopen om erachter te komen wat er speelt in je gemeente. Aris Leijendekker heeft het gedaan in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in Heerenveen. De fervent hardloper, die meermaals de halve marathon liep, komt tijdens dit ‘duurzaam campagne voeren’ langs de 21 dorpen die de gemeente kent. Op 13 november moet blijken hoeveel kiezers zijn tour hebben gewaardeerd. Dan zijn de verkiezingen.

Het TV-programma ‘Hart van Nederland’ volgde hem op de voet:
www.hartvannederland.nl/nederland/friesland/2013/rennen-voor-de-stemmen

‘RESPECTLOOS EN GRENSOVERSCHRIJDEND’

In de gemeenteraad van Enschede is in september veel commotie ontstaan door het, door de gemeente gesubsidieerde, festival Gogbot in de binnenstad. Tijdens dit festival zaagden drie topless vrouwen elk een kruis om. Ook het projecteren van porno op de kerktoren was een reden om de subsidie aan deze vorm van ‘kunst’ te bekritisieren. Volgens de fractievoorzitter van de ChristenUnie, Jurgen van Houdt, kreeg zijn partij veel klachten over deze actie en werd hij er vaak over aangesproken. Ook zelf was hij niet blij met de actie: “Een protest tegen de veroordeling van de rockband Pussy Riot vind ik prima. Vrijheid van meningsuiting? Ja, ik ben helemaal voor. Maar ik ben niet voor een nodeloos kwetsende, discriminerende en godslasterlijke actie.”

Update partijvernieuwing

Sinds vorig jaar is de ChristenUnie op zoek naar manieren om u als lid meer ruimte te geven om zelf mee te beslissen. De besluiten over verkiezingsprogramma's, kandidatenlijsten en de koers van de partij worden nu getrapt, via een afgevaardigde van uw kiesvereniging op het congres genomen. Tijdens het afgelopen congres in april peilde het Landelijk Bestuur het congres over welke vorm het beste bij de ChristenUnie past. Het resultaat: brede steun voor de zogenoemde 'Hybride variant'. Op het congres van 23 november moet een volgende stap gezet worden. Voorzitter van het Landelijke Bestuur Piet Adema praat ons bij over de stand van zaken.

Wat is de bedoeling van deze partijvernieuwing?

Een structuurverandering is één van de instrumenten om leden meer inspraak te geven binnen de partij. Waar ik graag naartoe zou willen is een partij waarin we ook tussen verkiezingen door met elkaar in gesprek blijven over tal van onderwerpen. Wanneer je als lid een idee of betrokkenheid hebt op een bepaald terrein, moet je de ruimte krijgen om die mening ook in te brengen. Tussen alle lagen van de partij mag meer discussie plaatsvinden. Openheid. Ik hoop dat daardoor de discussie op congressen levendiger gevoerd kan worden en meer leden

zich aangetrokken voelen hun zegje op het congres te komen doen.

Hebben leden nu dan niet genoeg inspraak?

Er zijn diverse mogelijkheden voor inspraak, maar die werken niet altijd even goed meer. De inspraak via de afgevaardigde van je kiesvereniging bijvoorbeeld. Wanneer je kiesvereniging geen afgevaardigde stuurt, of vooraf geen ledenvergadering met haar leden houdt over een gezamenlijk standpunt, heb je als lid dus geen stem gehad in de besluiten die op het congres genomen

worden. Dit komt regelmatig voor, en daarmee gaat een stuk betrokkenheid verloren. Daarnaast hebben we een grote groep zeer meelevende ChristenUnie-leden zoals raadsleden, wethouders en bestuursleden van provinciale unies, die niet kunnen stemmen over landelijke politieke issues. Daarmee gaat een hoop kennis en ervaring verloren.

Hoe zou die directe betrokkenheid van leden er uit kunnen zien?

Stel, je ben een jong lid van de partij. Op een gegeven moment komt het onderwerp jeugdwerkloosheid aan de orde. Als je daar ideeën over hebt moet je ook de gelegenheid hebben om daarover mee te discussiëren. Of dat nu op provinciaal of Europees niveau is. Dit is de manier waarop meer en meer mensen betrokken willen zijn. Want steeds minder mensen willen voor een lange periode actief zijn, bijvoorbeeld in een bestuur. Daarom moeten we op zoek naar nieuwe vormen. Het is aan ons om vervolgens ook te zorgen dat deze input bij onze volksvertegenwoordigers terecht komt, zodat deze discussies relevantie krijgen.

Wat houdt het hybride systeem in?

Uit de peiling op het laatste congres bleek dat er een grote meerderheid voorstander was van een zogenoemd 'hybride systeem'. Dat betekent dat op congressen zowel individuele leden als vertegenwoordigers van kiesverenigingen stemrecht hebben over dezelfde onderwerpen. Dus zowel over een verkiezingsprogramma, als een kandidatenlijst, als de jaarrekening. Ik ben blij met deze keuze. Het goud dat we in handen hebben met onze kiesverenigingen kunnen we zo behouden, terwijl we ook leden een plek geven.

Er was ook kritiek op het voorstel?

Dat klopt, er werd onder andere gevallen over de toonzetting van de ingebrachte stukken, die wellicht teveel benadrukte wat niet altijd even goed functioneert. Laat ik beginnen met te zeggen dat er heel veel kiesverenigingen zijn die goed draaien, daar gebeurt veel belangrijk werk. Er zijn daarentegen ook kiesverenigingen waar we zorgen over hebben. Het komt voor dat kiesverenigingen geen overleg hebben met hun leden over de standpunten die namens de leden op het congres naar voren wordt gebracht. We snappen dat het ook niet altijd mogelijk is, maar het belemmert leden om goed vertegenwoordigd te worden. Het is aan ons om alle situaties recht te doen, en te zorgen dat ieder lid zich vertegenwoordigd voelt. Een ander deel van de kritiek ging over onduidelijkheid. Dat hebben we ter harte genomen. We hebben het voorstel verder uitgewerkt en gefaseerd, en daarmee de stappen naar

partijvernieuwing duidelijker in kaart gebracht.

Maar we gaan de kiesvereniging niet afschaffen?

Nee. Voor de kiesverenigingen zelf zal er niet veel veranderen in dit voorstel. Ze houden hun lokale autonomie, gaan over hun eigen financiën, kandidaten en programma. Dat verandert niet, of ze nu kiesvereniging of uiteindelijk afdeling gaan heten. De transitie naar de nieuwe structuur werken we uit in twee fases. Zo kunnen we iedere stap zorgvuldig zetten. In Fase 1 (tweede helft 2014) wordt iedereen lid van zowel zijn of haar kiesvereniging en van de landelijke ChristenUnie. In 2015 start Fase 2 waarin we de vorm van de kiesverenigingen tegen het licht houden.

Het congres was kritisch over lijsttrekkerverkiezingen, hoe heeft dit een plek in het nieuwe voorstel?

Het congres heeft zich in de peiling uitgesproken tegen de verruimde mogelijkheden voor lijsttrekkerverkiezingen. Het is duidelijk dat er te weinig draagvlak is om deze mogelijkheid op dit moment verder vorm te geven. Ik begrijp dat. Dat had, denk ik, ook te maken met de wat magere onderbouwing van het voorstel. Zodat er beelden ontstonden zoals bij GroenLinks. Ik wilde juist een uiterst zorgvuldig proces met een centrale rol voor de selectiecommissie. Wellicht dat we hier in de toekomst nog eens dieper op in moeten gaan. Voorlopig laten we dit punt liggen.

Wat gaat er komend congres gebeuren?

Naar aanleiding van het vorige congres hebben we een commissie in het leven geroepen uit diverse geledingen van de partij. Zij zijn met de uitkomsten van de peiling aan de slag gegaan en presenteren voor komend congres een concrete uitwerking voor de eerste stap naar stemrecht voor leden. Dit voorstel wordt vervolgens ook in stemming gebracht. We gaan vervolgens het proces van partijvernieuwing stap voor stap zetten.

> **Tekst** Hermen Ridderikhof > **Foto's** Anne Paul Roukema

Congresuitnodiging

DE CHRISTENUNIE HOUDT OP ZATERDAG 23 NOVEMBER HAAR UNIE- EN LEDENCONGRES IN DE SCHUILPLAATS IN EDE.

VERNIEUWING PARTIJSTRUCTUUR HOOFDONDERWERP

Op dit congres staat de vernieuwing van de partijstructuur centraal. Er wordt gesproken en gestemd over concrete voorstellen om deze modernisering vorm te geven. Op het vorige congres is er gepeild over de richting die het Landelijk Bestuur op zou moeten op weg naar meer inspraak voor leden. Naar aanleiding van het vorige congres is een commissie ingesteld. Het rapport dat deze commissie heeft geschreven, wordt op dit congres besproken.

PROGRAMMA

PROGRAMMA

Het programma begint om 10.00 uur met muziek en meditatie, verzorgd door Gert Hutten, predikant van de Koepelkerk in Arnhem. Daarna gaan de congresdeelnemers met elkaar in gesprek over het rapport van de commissie Vernieuwing Partijstructuur. Verder staat de samenwerking met de SGP voor de Europese Verkiezingen geagendeerd en wordt er gesproken over het nieuwe Giftenreglement van de partij.

Na de lunch vinden bespreking en stemmingen over voorstellen van partijvernieuwing plaats. Tegelijk is er in een parallelsessie gelegenheid om met de leden van de Tweede Kamerfractie in gesprek te gaan over de "participatiesamenleving". Daarna worden ingediende resoluties behandeld. Het congres sluit af met een speech van politiek leider Arie Slob. Na afloop van het congres is er nog een borrel.

RESOLUTIES

Heeft u een onderwerp waarover u het congres een uitspraak wil laten doen of wilt u de ChristenUnie een politiek statement laten afgeven? Dan kunt u als lid dat onderwerp aan de orde brengen door middel van een resolutie. Kijk op de congreswebsite voor de mogelijkheden en de 'spelregels' voor resoluties.

AANMELDEN

AANMELDEN

U kunt zich als vertegenwoordiger van uw kiesvereniging of als lid aanmelden op de website. Ook de stukken voor het congres zijn te downloaden vanaf de ChristenUnie website. Kunt u zich niet via de website opgeven? Neem dan contact op met het partijbureau: 033 422 69 69

Meer informatie en aanmelden:

www.christenunie.nl/congres

PS

Noteer alvast **1 februari 2014** in uw agenda. Dan vindt namelijk in het Agora-theater in Lelystad het volgende congres over onder andere de gemeenteraadsverkiezingen plaats!

EEN VERRASSENDE SERIE CONGRES DAGEN EN LEZINGEN

N.A.V. DE DODE ZEE-ROLLEN EXPOSITIE
IN HET DRENTS MUSEUM IN ASSEN

**GELOOF
JIJ HET?**

DE BIJBEL IS BETROUWBAARDER DAN JE DENKT...

WWW.GELOOFJIJHET.COM

CONFERENTIE "DE BIJBEL IS BETROUWBAARDER DAN JE DENKT"

26 OKTOBER DORDRECHT

Ing. Stef Heerema -Zonvloed; op gespannen voet met genadeloze wetenschap
Dr. Koert van Bekkum -Archeologie
Drs. Jarko Meijer -C14 datering
Dr. Peter Borger -De nieuwe biologie beëindigt het tijdperk van Darwin

7 NOVEMBER ASSEN

Dr. Mart de Groot -Astronomie
Jan van Meerten -Mount St. Helens

9 NOVEMBER ASSEN

Op bezoek bij Prof. Dr. Mladen Popovic conservator Dode Zeerollen Expositie
Johan den Boer -Woorden die jouw leven veranderen.

21 NOVEMBER GRONINGEN

Ruben Jorritsma -Opstanding
Herman Boon -Schepping/Evolutie

23 NOVEMBER ASSEN

Dr. John Baumgardner -Radio Isotopes and the Age of the Earth
Guy Gérard -Ancient Coastlines -Ice Age

19 DECEMBER ASSEN

Dr. Harald Birder -The origin of life
Prof. Dr. Willem Ouweneel -Psalm 22 en de Messiasverwachting

28 DECEMBER ASSEN

Prof. Dr. Gert Kwakkel -de Messiasverwachting in Jesaja
Prof. Dr. Pieter Siebesma -Een les hebreuws aan de hand van Genesis 1
Peter Scheele -Kleitabletten en Genesis
Ir. Kees-Jan van Dam -Kleitabletten Workshop

4 JANUARI ASSEN

Slotsymposium

**RESERVEREN VIA SITE
WWW.GELOOFJIJHET.COM**

Geven is zaliger dan krijgen

Geef pleeg- en jeugdzorgkinderen een leuk
Sinterklaasfeest met jouw oude schoenen.

Lever je schoenen in tijdens het ledencongres
of bij het Leger des Heils, Bristol of Emté.
Meer informatie: www.reshare.nl.

doen wat we geloven

Prinsjesdag

De derde dinsdag in september was ook dit jaar een dag met veel ceremonieel. Onze Eerste en Tweede Kamerleden liepen dan ook er weer piekfijn bij. Carla Dik-Faber had deze dag een wel heel bijzondere jurk aan. Modeontwerpster Monique Collignon ontwierp een jurk van materiaal dat afkomstig is uit door Leger des Heils ReShare gerecyclede marine-uniformen. Daarmee vestigde Carla de aandacht hergebruik als duurzame oplossing. Na het ceremonieel was het bij de Algemene Politieke Beschouwingen tijd voor een stevige reactie van de ChristenUnie op de gepresenteerde plannen. Lees er alles over op www.christenunie.nl/tegenbegroting

De Europese factie en de Eerste en Tweede Kamerfractie: Peter van Dalen, Roel Kuiper, Peter Ester, Carola Schouten, Carla Dik-Faber, Arie Slob, Joël Voordewind en Gert-Jan Segers

HET KOFFERTJE VAN PERSPECTIEF

Perspectief (ChristenUnie Jongeren) bood de Tweede Kamerfractie traditiegetrouw hun eigen koffertje aan. In dat koffertje zaten verschillende attributen die de speerpunten voor het seizoen 2013 – 2014 verbeelden: Eerlijke handel, Huisvesting van starters en beroepsonderwijs.

Identiteit en authenticiteit

Een paar weken geleden mocht ik gastspreker zijn op de fractiedagen van de ChristenUnie, die, nota bene, in het katholieke Veulen plaatsvonden. Je moest bij het kruisbeeld op de weg rechtdoor blijven rijden om de plaats van samenkost te bereiken.

De vergaderingen werden gehouden in een zaaltje, waarin ik geen enkele moeite had me de polonaise, onder leiding van de lokale prins carnaval, voor te stellen. Ik was eigenlijk verbaasd toen ik werd uitgenodigd. Inmiddels is zelfs mij in de studeerkamer het inzicht ten deel gevallen dat een politieke partij aan kracht en waarde inboet als de kiezers op een andere partij stemmen. Alles draait om de gunst van de kiezer. Des te verwonderlijker was het dus eigenlijk dat ik, kamergeleerde, was verzocht. Vanwege de kiezersgunst zou je toch verwachten dat de kamerleden een strateeg zouden uitnodigen, die hen haarfijn zou uitleggen met welke Macchiavelliaanse strategiën de woorden en daden van de leden van een kabinet doeltreffend in een ongunstig daglicht zouden kunnen worden gezet. Ook een opiniepeiler had mij een goede spreker geleden, omdat zij of hij feilloos weet waar de kiezer behoefte aan heeft of al dan niet terecht bang voor is. Maar de fractieleden, hun medewerkers, partijbestuur en de medewerkers van het fractiebureau kozen een

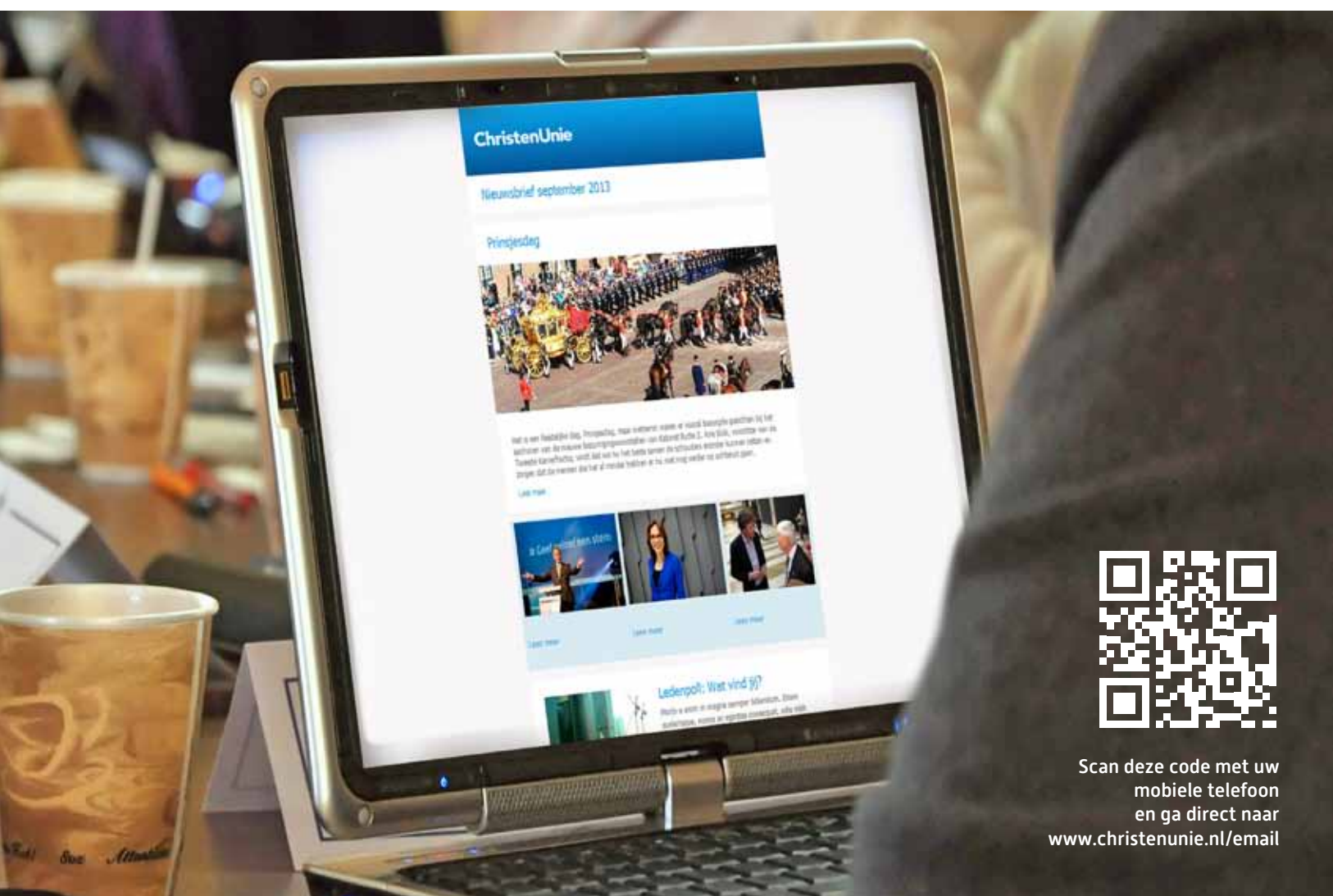
predikant om over paus Franciscus te praten en een kamergeleerde (ik dus) om te spreken over Augustinus. Paus en leer zijn interessant, maar politici zullen geen stemmen verkrijgen door de leer van een kerkelijk leider uitputtend uit te dragen, lijkt me. Twee uur heb ik gesproken, begeistert door mijn publiek en de vragen die zij stelden.

Toen ik weer in de trein zat, overviel mij, beetje soft misschien, een gevoel van dankbaarheid. Ik vond en vind het grote klasse als sommige politici zichzelf in de hitte van de strijd de ruimte gunnen zich te bezinnen op identiteit en authenticiteit. Ik was verrast politici te ontmoeten die in weerwil van hun taak kiezers aan zich te binden, reflecteren op kernwaarden uit het evangelie zoals die door paus Franciscus en kerkvader Augustinus zijn uitgedragen. De kortstondige christengemeente in Veulen zal ik niet snel vergeten. Maar ik ben ook benieuwd. Maken de leden hiervan mijn indruk waar als zij delibereren in een fractievergadering of in een kamerdebat. Ik ga het zien en daarna pas geloven als ik over een paar weken op verzoek een dag stage kom lopen in Den Haag.

> **Paul van Geest** Prof. dr. Paul van Geest is hoogleraar kerkgeschiedenis en geschiedenis van de theologie aan Tilburg University en bijzonder hoogleraar Augustijnse Studies aan de VU

Blijf op de hoogte van al het nieuws over de ChristenUnie

Geef vandaag eenvoudig uw e-mailadres door via www.christenunie.nl/email

Scan deze code met uw mobiele telefoon en ga direct naar www.christenunie.nl/email

Online doorgeven

Mis nooit meer iets uit de Christelijke Politiek. Geef uw e-mailadres vandaag door en blijf op de hoogte van nieuws, aanbiedingen en acties. Ook wanneer u de nieuwsbrief niet wilt ontvangen stelt de ChristenUnie prijs op uw e-mailadres. Zo kunnen we tijd en geld besparen met de administratie rondom uw lidmaatschap. U kunt zelf eenvoudig uw voorkeuren doorgeven.

Stap 1 -> Ga naar www.christenunie.nl/email

Stap 2 -> Vul uw lidnummer in

Stap 3 -> Vul uw (nieuwe) e-mailadres in

Stap 4 -> Geef uw voorkeur aan

Klaar...

[Lukt het niet om uw e-mailadres door te geven via het webformulier? Stuur dan een e-mail met uw voor- en achternaam, geboortedatum en e-mailadres naar email@christenunie.nl]

Leven uit de vuilnisbak

Leven van weggegooid voedsel uit de vuilnisbak. Het klinkt niet aantrekkelijk. De bewoners van de christelijke woongroep Huize Humus in Nieuwegein schamen zich er niet voor. Drie keer per week duiken ze na sluitingstijd vuilcontainers in van onder meer supermarkten. Tweede Kamerlid Carla Dik ging een keertje mee. "Voedselverspilling is een groot probleem. Als je ziet wat allemaal in de container belandt wat nog prima te eten is. Dat had ook naar de voedselbank gekund."

Skippen noemen ze het, eten uit afvalbakken halen, op zijn Amerikaans dumpsterdiven. Thuis controleren de skippers het voedsel en wassen ze het grondig. Ziek

zijn ze eigenlijk nooit van het eten. Vaak halen ze zoveel voedsel op, dat ze niet alleen zelf er de hele week van kunnen eten, maar zelfs overhouden om aan burens te geven (die natuurlijk wel ingelicht zijn over de herkomst).

Economiestudent Michaël (31), woont sinds 2011 samen met zijn vrouw Eloïse (27, studeert geneeskunde) in Huize Humus. Hun dochter Tahlia van anderhalf eet altijd gewoon met de pot mee. "We leven heel goedkoop, terwijl we hele goede banen kunnen krijgen. Als jong gezin kunnen wij leven van 800 euro per maand. Dat kan door het skippen en het wonen in een gemeenschap. Het is een keuze die ons vrijheid geeft om onze tijd anders in te delen."

VOEDSELVERSPILLING

Voor de bewoners is het skippen een protest tegen voedselverspilling. "Ik vind het gewoon heel erg dat er eten weggegooid wordt, terwijl het zo waardevol is", zegt Lisanne (26, arts). Michaël: "Voedsel is niet bedoeld om de wereld over te vliegen en in de container te belanden. Dat is echte zonde, als je het mij vraagt."

Doen ze nooit boodschappen? "Ja, soms wel", vertelt de 26-jarige Eelke, die een masteropleiding Global Health volgt. "Een ui of knoflook. Maar ook pasta of rijst vinden we niet vaak, dus dat kopen we dan wel." Dat halen ze dan vaak bij de biologische groothandel.

Uit de vuilnisbak komen vooral kilo's aan groente, fruit en kaas. Zo ook op de avond dat Carla mee gaat op de fiets langs een paar supermarkten. "Ik kan het wel waarderen dat deze mensen zo leven en een statement maken tegen onze wegwerpmaatschappij." Met eigen ogen ziet ze hoe Michäel en Eelke zakken spinazie, bakjes champignons, pizza's en zelfs appeltaarten uit de containers halen.

GOOD SAMARITAN LAW

Eind oktober zet de ChristenUnie de oplossing voor voedselverspilling kracht bij en doet Carla een voorstel in de Tweede Kamer voor wetgeving om voedselverspilling door supermarkten tegen te gaan. Deze 'Good Samaritan Law' moet aansprakelijkheid rondom het weggeven van voedsel aan bijvoorbeeld de voedselbank opheffen, zodat supermarkten hun overschotten niet weg hoeven te gooien.

Bekijk op www.christenunie.nl/voedselverspilling een video van Carla's skippen-avontuur.

> **Tekst en fotografie** Anne Paul Roukema

Duurzaam leven: samen oog voor de schepping

5 PRAKTISCHE TIPS

Duurzaam leven. Net als de skippers op de vorige pagina's kunt u een verschil maken. De ChristenUnie zet zich in voor oplossingen op dit terrein. Reken maar na dat wanneer 25.000 ChristenUnieleden deelnemen, we groot verschil maken!

1. Met een paar duizend euro aan isolatie-maatregelen halveert u uw energie-rekening. Dat geld verdient u zo met een paar jaar terug.
2. Deel u (tweede?) auto met de buurt, bijv. met Greenwheels of MyWheels. Minder auto's in uw wijk en stapt vaker op de fiets. En dat is weer goed voor de lijn.
3. Boek eens een vakantie dichterbij huis. Het is natuurlijk leuk, maar een reis naar Californië of Australië stoot net zo veel CO₂ uit als een huishouden een heel jaar met gas en elektriciteit.
4. Halveer uw karbonaadje! Een doorsnee gezin dat

zijn vleesconsumptie halveert, bespaart evenveel CO₂ als een doorsnee gezinswoning uitstoot door aardgas en elektriciteit.

5. Doe het Samen! Mobiliseer uw straat, uw buurt, uw kerk en ga samen aan de slag. Minder werk voor een ieder, en groter kans op succes.

BENIEUWD HOE DUURZAAM JE NU AL LEEFT?

Doe de test op www.duurzaamheidactie.nl. Volgens deze website hebben we voor de wereldbevolking nu al anderhalve aardbol nodig. We teren in op ons natuurlijk kapitaal. Onze kinderen krijgen de rekening. De meeste aardbewoners gebruiken minder dan hun "eerlijk aarde aandeel" van ongeveer 2 hectare per persoon. Een klein deel van de wereldbevolking gebruikt veel meer dan hen eerlijkheidshalve toekomt.

> **Bron** Henry de Gooijer uit Amersfoort, initiatiefnemer van het project Duurzaam Soesterkwartier.

Wat betekenen de schaalvergrotingen voor lokale fracties?

Gaat onze gemeente samen met de buurgemeente of blijven we zelfstandig? Dit gesprek speelt zich af aan menige keukentafel en gemeentehuis. Zijn de voordelen groter dan de nadelen of juist andersom? Hier wordt heel verschillend over gedacht. In ieder geval is er veel weerstand tegen de herindelingen 'van bovenaf'.

Vooraf in de provincies Utrecht, Friesland, Groningen, Noord-Holland, Zuid-Holland en Limburg zullen nog veel gemeenten samengevoegd worden. Soms opgelegd, vaak ook op eigen verzoek. Jaarlijks worden er in het najaar voor dergelijke gemeenten tussentijdse verkiezingen gehouden. Op 13 november a.s. zal de ChristenUnie meedoen in de tussentijdse gemeenteraadsverkiezing van Alphen aan den Rijn, Leeuwarden, Heerenveen en De Fryske Marren. Per 1 januari 2014 zullen deze gemeenten dan een feit zijn.

Vorig jaar november 2012 heeft de ChristenUnie o.a. meegedaan met de tussentijdse verkiezingen in Molenwaard. Een goed moment om eens te praten met een fractievoorzitter die achterom kan kijken en een die vooruit kijkt. Interview met twee lijsttrekkers. Gert Lems uit Molenwaard heeft de herindeling net achter de rug, terwijl Michel du Chatinier uit Alphen aan den Rijn er nog voor staat.

GERT LEMS MOLENWAARD

"Het kan wel zijn dat mijn pieper afgaat, maar de kans is niet zo groot", waarschuwt Gert Lems ons en we zetten ons neer in de crisiskamer van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Hij is hier operationeel directeur Publieke Gezondheidszorg. Van hieruit wordt met alle hulpdiensten samengewerkt als zich ergens een 'groot incident of ramp' voordoet in een van de 17 omliggende gemeenten. De draaiboeken voor alle mogelijke scenario's liggen op tafel. Beneden in het gebouw staan de ambulances en brandweer startklaar achter de roldeuren. Voorlopig is hier alles onder controle zo te zien.

Duidelijk is wel dat de ChristenUnie Molenwaard met Gert Lems een fractievoorzitter heeft die op het gebied van communicatie, veiligheid en gezondheid zich niet om de tuin laat leiden. In zijn functie binnen de Veiligheidsregio is samenwerking tussen en met gemeenten in ieder geval zeer belangrijk.

Na de herindelingsverkiezing op 21 november 2013 ontstond toen uit de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw Lekkerland de nieuwe gemeente Molenwaard. Prachtige naam voor de gemeente in het noorden van de Alblasserwaard waar de wereldberoemde molens van Kinderdijk staan. De ChristenUnie behaalde vier raadszetels en is onderdeel van de coalitie met SGP, CDA en PvdA.

Was deze herindeling een wens vanuit de gemeenten zelf?

"Niet in eerste instantie, maar al snel ontstond de overtuiging dat herindeling als het beste toekomstperspectief gold. De herindeling is gegroeid vanuit de steeds verdergaande samenwerking tussen de ambtenaren/organisaties van de drie gemeenten. Dit wordt wel de

omgekeerde herindeling genoemd. Eerst de samenwerking op ambtelijk niveau en dan de bestuurlijke fusie. Er was duidelijk sprake van een behoefte om de slagkracht, de professionaliteit en de bestuurskracht van de gemeenten te vergroten; en zodoende gemeentelijke taken gezamenlijk op te pakken. Het belangrijkste voor ons is hoe we als grotere gemeente toch dichtbij de inwoners willen blijven staan. Met een schaal van een kleine 30.000 inwoners is dat gelukkig toch behapbaar. We hebben dat opgelost met kerngericht werken”.

Is de bestuurskracht van de gemeente toegenomen door de herindeling?

“Ja, dat is zeker merkbaar, al moet het wel nog verder doorgroeien. Een grotere gemeente in onze tijd vraagt wel een ander soort wethouder. Het moet iemand zijn die als een soort maatschappelijke ondernemer of regisseur in de samenleving bezig is. En niet technocratisch of hiërarchisch vanuit een toren. Het is belangrijk dat wethouders, ambtenaren en raadsleden oog hebben voor ‘maatschappelijk kapitaal’ in plaats van alleen maar bezig zijn met boekhouden. We moeten goed aangehaakt zijn bij de samenleving. Dat betekent oog hebben voor mensen die de schouders eronder willen zetten in hun dorpen. Maar zeker ook oog blijven houden voor de zwakkere en kwetsbare inwoners die het desondanks niet redden en de gemeente toch nodig hebben. Als ChristenUnie vinden we het belangrijk dat een dergelijk vangnet blijft. Binnen de gemeente kan nog meer oplossingsgericht worden gewerkt in plaats van taakgericht. Dus meer denken vanuit de inwoners! In het coalitieprogramma hebben wij hiervoor veel inbreng geleverd. Het is zeker nog niet allemaal naar wens, maar we maken flinke stappen in de goede richting met elkaar. Ik ben van mening dat deze ontwikkelingen door de herindeling zijn versterkt”.

Hoe hebben politieke partijen deze fusie beleefd?

“Dat is lastiger gebleken dan je in eerste instantie zou denken. Niet alleen bij de ChristenUnie, ik heb dergelijke geluiden ook vanuit andere partijen gehoord. Er gaat een lang proces binnen partijen aan vooraf. Binnen de verschillende kiesverenigingen is toch wel een verschil in cultuur. Je hebt te maken met zittende raadsleden, wethouders en bestuursleden met verschillende visies en ambities. Zo kunnen mensen bijvoorbeeld teleurgesteld raken door een lagere plek op de kandidatenlijst. Het is dus oppassen dat er geen slepende kwesties en negatieve sfeer binnen de kiesverenigingen ontstaan. Dit vraagt stuurmanskunst en het duurt langer dan verwacht voordat je met elkaar weer het gevoel te pakken hebt van ‘we zijn samen ChristenUnie van de nieuwe gemeente’. Dat hele proces kost veel tijd en energie. Pas als dat goed is afgerond kun je de verkiezingen gaan voorbereiden”.

De komende jaren zullen er in heel Nederland nog veel gemeentelijke herindelingen volgen. Welke rol kan de ChristenUnie hierin spelen?

“Dat vind ik moeilijk te zeggen, en het zal vooral afhangen van de lokale situaties in de gemeenten. In z’n algemeenheid kan ik zeggen dat ik de ChristenUnie ken als een partij die dichtbij de burger wil staan. Wat Molenwaard betreft zijn er wel zorgen dat onze splinternieuwe gemeente op korte termijn alweer te maken zal krijgen met een volgende herindeling naar een nog grotere gemeente. Wat betekent dat voor alles wat we nu net aan het opbouwen zijn met onze bevolking? En heb je dan als raadslid nog wel voldoende kennis van wat er in de wijken speelt om volksvertegenwoordiger te zijn of ben je meer een soort lid van de Raad van Toezicht? De verwachting is eerlijk gezegd dat het allemaal wel moeilijker zal gaan worden voor de lokale democratie”.

‘Een grotere
gemeente
anno 2013 vraagt
een ander soort
wethouder.’

MICHEL DU CHATINIER ALPHEN AAN DEN RIJN

De zon schijnt uitbundig door de grote kunstzinnige ramen van het moderne gemeentehuis. De volgende najaarswolken pakken zich echter alweer samen voor de volgende stortbui. Tegenover het stadhuis wordt door de inwoners druk geshopt in het gloednieuwe winkelcentrum. Nauwelijks leegstand en de terrassen zijn gezellig bemenst. Op het eerste oog bepaald geen crisissfeer in Alphen.

Eenmaal binnen is er de hartelijke ontvangst door een ontspannen Michel du Chatinier. 'Onze' ChristenUnie bestuurder zit dan ook stevig in het zadel van de huidige VVD-CDA-PvdA-CU coalitie. Dit is de derde bestuursperiode met exact dezelfde coalitiesamenstelling. En voor de ChristenUnie met nagenoeg dezelfde portefeuille. Ondertussen wordt in het bestuur van de kiesvereniging flink doorgewerkt aan de verdere voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen van 13 november a.s. Vanwege de gemeentelijke herindeling met Boskoop en Rijnwoude zal Alphen aan den Rijn dan toegroeien naar een gemeente van maar liefst 108.000 inwoners, gelegen in het Groene Hart. Het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst zijn klaar. Mooi moment om Michel eens te bevragen op zijn visie over de herindeling.

Is deze herindeling een gevolg van een wens vanuit deze gemeenten?

"Fijn dat je deze vraag stelt, want daar leeft nog steeds een verkeerd beeld over. De fusie is geen doel op zich voor Alphen aan den Rijn. Alphen heeft dan ook niet het initiatief genomen. Feit is dat Boskoop en Rijnwoude een mislukt fusieproces achter de rug hadden. Vervolgens hebben deze twee gemeenten samen met de provincie Zuid-Holland een beroep op Alphen gedaan om vervolgens tot een fusie van deze drie gemeenten te komen".

Verwacht je dat de bestuurskracht van de gemeente toeneemt door deze herindeling?

'Onze partij is meer in staat om de verbindende factor te zijn dan welke partij ook.'

"Dat is inderdaad een van de aannames bij dit soort fusies, maar ik durf de stelling aan dat er juist een lange periode van verlies aan bestuurskracht is. Al in de aanloop ernaar toe wordt er weinig nieuw beleid gemaakt. Je hebt te maken met een hele onrustige tijd. Het huidige beleid van drie gemeenten en al het personeel moet tenslotte een nieuwe eenheid vormen. Hiervoor is dan ook een zogenaamde stuurgroep herindeling ingericht. Ik mag daar deel van uit maken en ben er dus dagelijks zeer nauw bij betrokken. Zowel politiek als bestuurlijk en ambtelijk moeten we naar elkaar toegroeien en een eenheid gaan vormen. Het vertrouwen in elkaar moet groeien. Ik voorspel dat er bij dit soort gemeentelijke herindelingen wel twee bestuursperiodes overheen gaan voordat er sprake is van toegenomen bestuurskracht. De periode 2014-2018 zal voornamelijk het karakter van overbrugging hebben. Eerst moet je met elkaar op stoom komen. Daarna kom je als gemeente pas echt in een opbouwfase en mogelijk dat pas in 2022 de toegenomen bestuurskracht in volle omvang zichtbaar zal worden".

Hoe beleven politieke partijen deze fusie?

"Je merkt dat er binnen partijen onderling veel verschillende opvattingen overbrugd moeten worden. Vanuit de afzonderlijke gebieden zijn er partijleden die strijden voor behoud van voorzieningen in hun eigen dorpen, zoals kleine scholen, dorpshuizen e.d. Ieder is bezig om zijn/haar eigen kiezers tevreden te houden. En dat is begrijpelijk. Dus iedere politieke partij moet intern door een heel proces heen".

De komende jaren zullen er in heel Nederland nog vele gemeentelijke herindelingen volgen. Welke rol kan de ChristenUnie hierin spelen?

"De ChristenUnie is als een van de weinige partijen in staat om hierin een goede rol te spelen." Er is kwaliteit nodig om zaken bij elkaar te houden. Onze partij is meer in staat om de verbindende factor te zijn dan welke partij ook. De mensen in de stad weten dit ook van ons. De ChristenUnie is een goede bestuurderspartij en wij zijn loyaal".

> **Tekst** Tjitske Kuiper - De Haan

Andere kijk op prostitutie

Het symposium 'Andere kijk op prostitutie' dat de ChristenUnie samen met de PvdA, Fier Fryslân en Centrum Kinderhandel Mensenhandel op 23 september 2013 organiseerde, bracht ruim 200 (ervarings)deskundigen en belangstellenden bij elkaar. Uitgangspunt van het symposium was de wens om het maatschappelijk debat rond prostitutie en seksuele uitbuiting te verdiepen.

Linda van Goch vertelt het aangrijpende verhaal over hoe zij slachtoffer werd van een loverboy. Nu geeft ze voorlichting met haar stichting Open Ogen. Midden in haar toespraak vraagt ze plotseling of iedereen wil gaan staan. Iedereen staat netjes op. "Doe nu allemaal even je armen in de lucht". Ook dat doet iedereen. "Trek nu je kleren uit..."

"Natuurlijk hoeft dat niet echt. Gaat u maar weer zitten. U bent mij gaan vertrouwen en vindt mij misschien aardig." Zo werken pooiers. Op het moment dat het zover is dat ze van je vragen om je kleren uit te doen, hebben ze alles al zo geregeld om ervoor te zorgen dat het toch gebeurt. Ze weten precies hoe ze elk meisje moeten inpakken.

De toespraken van Van Goch en de andere sprekers zijn terug te luisteren op de site: www.christenunie.nl/mensenhandel

LEDENACTIE! BESTEL DIT BOEK NU ZONDER VERZENDKOSTEN

In het pamflet *Prostitutie: de waarheid achter de Wallen* maakt Renate van der Zee, journalist voor onder meer *NRC Handelsblad*, *de Volkskrant* en *Opzij*, korte metten met de grootste misvattingen over prostitutie.

Prostitutie is speciaal voor ChristenUnie te bestellen via de speciale button op www.degeus.nl. Prijs € 11,90, nu gratis verzending.

Prijspuzzel

Heeft u goed opgelet tijdens Prinsjesdag?

Dan kunt u vast onderstaande cryptogram oplossen. De letters in de genummerde vakjes vormen samen één woord. Dat is de oplossing van de puzzel.

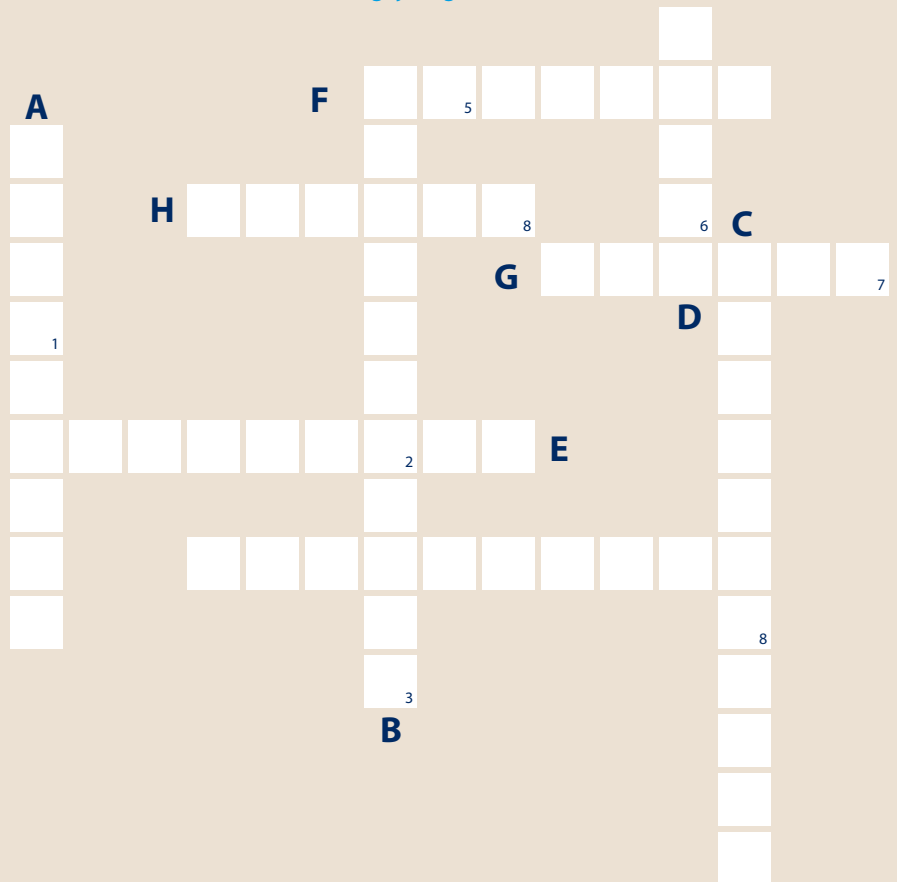
Stuur uw oplossing per e-mail (bureau@christenunie.nl) of per post vóór 8 november 2013 naar het partijbureau onder vermelding van 'prijspuzzel', maakt u kans op één van de onderstaande prijzen. Succes!

VERTICAAL

- A. Groots van naam, maar heeft vaak verkleining tot gevolg
- B. Moment voor de 'kleintjes'
- C. Verbondenheid door cultuur
- D. Samen vormen zij één

HORIZONTAAL

- E. Dit stuk krijgt de gehele zaal stil
- F. Persoonlijke beschrijving
- G. Wat wil een mens nog meer?
- H. Man van de staat
- I. Plek met een hoog 'ijzer' gehalte

1e Prijs

Een dinercadeaukaart t.w.v. 50 euro

2e Prijs

Het boek 'Altijd in beweging' van Arie Slob of 'Volgers, van Augustinus tot Bono' van het WI

3e Prijs

CD van Remco Hakkert: Stromen van zegen

OPLOSSING

Voornaam: _____

Achternaam: _____

Adres: _____

E-mailadres: _____

Stuur uw antwoord op in een envelop met postzegel naar:

Partijbureau ChristenUnie

o.v.v. Prijspuzzel

Postbus 439, 3800 AK AMERSFOORT

Of per email naar: bureau@christenunie.nl

Godsdienstvrijheid is een belangrijk thema in Europa

“Welke toekomst hebben de Christenen in Egypte? Wat kan de politiek betekenen voor mensen die van godsdienst veranderen, vanuit religies waarbij dat verboden is? Welke rol speelt Europa in het universele recht van vrijheid op godsdienst, in de spanning tussen religie en staat?”

Thema's die regelmatig door mij aan de orde worden gesteld in het Europees Parlement. Antwoorden zijn niet eenvoudig te geven, maar elkaar scherp houden blijft hard nodig. Dit politieke speerpunt van mij komt in het Europees Parlement nadrukkelijk aan de orde in de Werkgroep Godsdienstvrijheid, die ik voorziet, en die bestaat uit Europarlementariërs, die advies uitbrengen aan zowel het EP als aan de EU-buitenlandcoördinator. De werkgroep is begin 2013 opgericht en heeft meteen al een mijlpaal bereikt: er zijn Europese richtlijnen opgesteld voor alle EU-ambassades wereldwijd over hoe om te gaan met de vrijheid van godsdienst in de niet-EU-landen waar die ambassades staan. De EU maakt zich sterk voor de vrijheid van godsdienst, maar dat kan niet zonder richtlijnen over hoe en waarom. En deze richtlijnen bieden ook gelovigen een handvat om vervolging aan de orde te stellen bij de EU.

EUROPA CONGRES

Naast de vrijheid van godsdienst is de toekomst van Europa (en van de Euro) een onderwerp van gesprek, ook in de ChristenUnie, zeker met het oog op de verkiezingen voor het Europees Parlement op D.V. 22 mei 2014. Om met leden en achterban hierover van gedachten te wisselen organiseerde de ChristenUnie een Europa Congres, waar ruim 100 deelnemers met elkaar in gesprek gingen. Er zijn inhoudelijk verschillende ideeën over Europa, maar de gedeelde grondhouding bindt de leden van ChristenUnie samen. De ChristenUnie is voor Europese samenwerking, maar heeft zijn bedenkingen tegen verdere Europese integratie. De slogan "Samenwerking ja, superstaat nee" kreeg bij een stemming tijdens het congres heel veel steun en is dus nog steeds actueel.

CONTACT MET U, IN NEDERLAND EN EUROPA

Met u, leden van de ChristenUnie, probeer ik op allerlei manieren contact te onderhouden, onder meer door werkbezoeken af te leggen in Nederland. Op vrijdag 4 oktober bezocht ik de provincie Zuid-Holland, in het bijzonder Molenwaard en Zwiwendrecht. Op 14 oktober ben ik in Zeeland geweest, op 18 oktober in Drenthe, en op 28 november hoop ik naar Flevoland te gaan en op 19 december in Friesland te zijn. En leden van de ChristenUnie kunnen ook mijn werk in Brussel of Straatsburg opzoeken. Op de website (www.petervandalen.eu of www.eurofractie.nl) staat meer hierover. Welkom!

> **Tekst** Peter van Dalen, Europarlementariër voor de ChristenUnie

ONDERTUSSEN OP TWITTER

Matthijn Buwalda @matthijnbuwalda

Cijfers lekken voor #prinsjesdag is tot daar aan toe, maar @carladikfaber van de @christenunie lekt complete outfit! pic.twitter.com/y3hISaD4yy

Jos Heymans @JosHeymans

Best geklede politicus bij onderhandelingen is Carola Schouten, ChristenUnie. En echt niet omdat ze de enige vrouw aan tafel is. #begroting

Arjan Beekman @apbeekman

Dat is een mooi rapport @arieslob. Een constructief kritische houding. Trots om bij #christenunie te horen. #pszld pic.twitter.com/DIbvEgWfAk

St. Present Utrecht @presentutrecht

@arieslob vd CU noemde Present bij #apb als voorbeeld van (het bevorderen van) onderlinge verantwoordelijkheid. Mooi! <http://bit.ly/19q7Eqr...>

Rik de Jong @jongderik

Wel goed dat Arie Slob ook aandacht vraagt voor de abortus-wetgeving in Nederland. #APB

Arend Jan Boekestijn @ajboekestijn

Arie Slob is de enige politicus die de eurocrisis noemt. Andere partijen doen net alsof deze crisis opgelost is.

Jurrien ten Brinke @JurtB

Vandaag te gast met broers @christenunie Mooie mensen, leuke sfeer, relevante thema's. Nu troonrede @Koning_NL pic.twitter.com/vJEthpb2vy

Ronald Plasterk @RPlasterk

De heer Ben Visser, 31 jaar jong en lid CU, is de nieuwe burgemeester van de gemeente Scherpenzeel. Gefeliciteerd! pic.twitter.com/OZBNe3ugE3

CLFN.

Redactie

Jop Douma (hoofdredacteur), Hermen Ridderikhof (eindredacteur), Menno van Hulst, Anne Paul Roukema, Geert Jan Spijker, Tjitske Kuiper - De Haan

Fotografie

Anne Paul Roukema, Ruben Timman, Folkert Rinkema

Vormgeving

Frivista - concept & design, Amersfoort

Partijbureau

Postbus 439, 3800 AK Amersfoort, Tel. 033 4226969
bureau@christenunie.nl, bank: 37.29.30.018

Eerste Kamer

Tel. 070 3624571

Tweede Kamer

Tel. 070 3183057 | christenunie@tweedekamer.nl

Eurofractie

Tel. 06 52244464 | info@eurofractie.christenunie.nl

Wetenschappelijk Instituut

Tel. 033 4226960 | wi@christenunie.nl

CBB

HandSchrift verschijnt in braille en audio bij het CBB Tel. 0341 565 499

Druk

Kon. BDU Grafisch bedrijf

Advertenties

Tel. 033 422 69 50 | handschrift@christenunie.nl

Giften

De ChristenUnie steunen met uw gift?
37.29.30.018 t.n.v. ChristenUnie te Amersfoort

Legaten

Gedenkt u de partij testamentair dan luidt de tenaamstelling: Vereniging de ChristenUnie Amersfoort. KvK dossiernr. 32080551

Lidmaatschap

Het lidmaatschap valt samen met het kalenderjaar. Opzeggen kan alleen schriftelijk voor 30 november bij de ledenadministratie: ledenadministratie@christenunie.nl. Alle mutaties worden door de ledenadministratie per email of per post aan u bevestigd.

NAW-gegevens

De ChristenUnie registreert NAW-gegevens van alle leden. Zorgvuldig geselecteerde derden mogen onze leden af en toe gerichte aanbiedingen doen. Vragen of bezwaar? Bel onze ledenadministratie.

mijn partij

A man with short dark hair, wearing a white polo shirt and white pants, is sitting on a grassy slope. He is looking towards the camera with a slight smile. The background is a large, ornate crest featuring a red shield with a white cross, flanked by golden lions on a blue background. The crest is mounted on a stone base with some text that is partially visible and out of focus.

“Als bestuurslid van de Ajax supportersclub kom ik op voor belangen van fans. Ik vind dat een eer om te doen en heb er passie voor. Dat geldt ook voor hoe ik bij de ChristenUnie Amsterdam actief ben als campagneleider. Dat doe ik niet voor mezelf, maar voor de mooie club die de ChristenUnie is.”

Sander Huisman, Amsterdam

HS HANDSCHRIFT

PARTIJBLAD VAN DE CHRISTENUNIE

Jaargang 13 | Uitgave 4 | December 2013

Smaakmakers op het Binnenhof

inhd.

Beste lezer,

Soms kan het snel gaan met een woord. Zo werd in september in de troonrede het woord 'participatiesamenleving' gelanceerd. Nog geen drie maanden later is het woord 'participatiesamenleving' het woord van het jaar 2013 geworden. Onduidelijk is nog steeds wat de invulling van de regeringspartijen VVD en PvdA bij dit woord is. Inmiddels heb ik mede namens een groot deel van de Tweede Kamer hierover een brief van het kabinet gevraagd. Het jaar 2014 kan dan het jaar worden van een concrete invulling van het woord 'participatiesamenleving'.

Als ChristenUnie hebben we wel al een beeld bij het woord 'participatiesamenleving'. Er gebeurt namelijk al veel goeds in de samenleving. Ik denk aan de vele vrijwilligers en mantelzorgers in ons land, en het werk van o.a. het Leger des Heils, Youth for Christ, Schuldhulpmaatjes, Present, het Rode Kruis, de Verre Naasten, ZOA en noem nog maar op. Wat is er veel maatschappelijk kapitaal aanwezig. Daar moeten we zuinig op zijn.

Als Tweede Kamerfractie zoeken we voortdurend de verbinding met het land. Tijdens de begrotingsbehandelingen hebben we dat heel concreet gedaan. Zo kwam er mede op ons initiatief (met de SGP) geld beschikbaar voor hulp aan tienermoeders, uitstapprogramma's voor prostituees, hulp aan ex-gedetineerden, maar ook steun voor Syrische vluchtelingen en tegengaan van kinderarbeid. Zo mag de ChristenUnie als 'smaakmaker' op het Binnenhof aanwezig zijn en geven we de participatiesamenleving vorm. Vanaf pagina 4 leest u hier meer over. Ik ben trots op mijn team! De foto op de cover is gemaakt in de Handelingenkamer. Van alles wat wij zeggen in de Kamer wordt een verslag bewaard in deze prachtige ruimte. U krijgt deze ruimte te zien als u ons een bezoekt met een groepsbezoek.

Er komen weer spannende weken aan: op 19 maart zijn de Gemeenteraadsverkiezingen. De komende maanden ben ik veel in het land om een appeltje te schillen. Ik wil weten wat er leeft en wat de ChristenUnie voor mensen kan betekenen. Met een luisterend oor, zonder makkelijke antwoorden. Zo kent men de ChristenUnie. Ook hierover leest u meer in deze editie.

De ChristenUnie staat voor een agenda van hoop, ook in lastige tijden. We leven namelijk vanuit het besef dat God onze Vader is. Hij zet ons in beweging. We mogen daarom gaan staan in de tijd en samenleving waarin Hij ons heeft geplaatst. En is het ultieme symbool van de hoop waaruit we leven, niet het kindje Jezus in de kribbe? Bijzonder dat we Zijn geboorte elk jaar weer mogen vieren.

Naast hele gezegende feestdagen en een gezegend 2014, bidden we u dan ook de eeuwenoude zegenbede van Franciscus van Assisi toe. U leest deze zegenbede in de speciale bijlage.

Arie Slob
Tweede Kamerfractievoorzitter

ChristenUnie

Arie Slob bij de viering van het Chanoeeka feest in Nijkerk.

Participatiesamenleving

Vijf voorbeelden van smaakmaken

Participeren doe je samen

Herindelingsverkiezingen geven hoop

Vredestichters in Israël

Leden krijgen een stem

Knokken voor iedere stem

En verder:

8. Een bruisende open dag | 9. Uitnodiging congres | 17. Nieuws uit het land

Smaakmakers op het Binnenhof

Is een kleine partij per definitie gedoemd om te opereren in de marge? Afgelopen jaar bleek maar weer dat de ChristenUnie echt een verschil maakt. We boekten belangrijke resultaten in het woonakkoord en het recente 'herfstakkoord' over de begroting voor 2014. Met o.a. behoud kinderbijslag, regionale werkgelegenheid bij defensie, behoud nabestaandenpensioen, gratis schoolboeken of de verlaging van de btw in de bouw (zie ook vorige Handschrift en de website). In deze Handschrift vijf voorbeelden waar de ChristenUnie ook het 'zout' mocht zijn.

Uitstapprogramma's voor prostituees: kans op een nieuw begin

Op aandringen van Gert-Jan Segers en Kees van der Staaij (SGP) heeft het kabinet onlangs besloten extra geld vrij te maken voor uitstapprogramma's voor prostituees. Vier jaar lang zal er nu drie miljoen euro gaan naar uitstapprogramma's die door maatschappelijke instellingen of gemeenten worden aangeboden. Bovendien zal er zeven miljoen extra beschikbaar worden gesteld voor de re-integratie van ex-gevangenen.

Volgens Gert-Jan Segers is het noodzakelijk om de goede begeleiding te behouden die prostituees krijgen die uit willen stappen. "Veel projecten zijn op dit moment niet of in afgeslankte vorm voortgezet. We zijn blij dat de uitstapprogramma's nu weer brede steun hebben. Zo krijgen prostituees kans op een nieuw begin. Eerder is gebleken dat meer dan de helft van de prostituees in een uitstaptraject ten minste tijdelijk stopte met werken in de prostitutie."

Voor Anna betekende een uitstapprogramma nieuwe hoop in haar leven. Op een dag kwam ze in contact met vrouwen die haar vertelden over de mogelijkheid om uit de prostitutie te stappen. Ze nam vervolgens contact op met Scharlaken Koord. "Ik werd geholpen met juridische en praktische problemen, en kon een cursus tot fitnessstrainer volgen. Ook had ik veel gesprekken over de verwerking van mijn verleden. Er zal altijd een litteken blijven, maar mijn innerlijke wonden genezen nu langzaam."

SchuldHulpMaatje: weer vertrouwen in de toekomst

Het initiatief SchuldHulpMaatje van kerken en maatschappelijke organisaties zal volgend jaar, mede op aandringen van de ChristenUnie, ruim 150.000 euro ontvangen van de overheid. Zo zullen de ruim 1.000 vrijwilligers van SchuldHulpMaatje ook volgend jaar hun werk kunnen voortzetten. Inmiddels zijn er al zestig gemeenten waar Schuldhulpmaatjes actief zijn. Zij helpen mensen met financiële problemen hun administratie weer op orde te krijgen.

In de zomer werd een voorstel van Carola Schouten aangenomen, waarin zij vroeg om de mogelijkheden voor extra financiële steun aan organisaties van schuldhulpvrijwilligers te bekijken. "De nood van de mensen is groot", licht ze toe. "De afgelopen jaren is het aantal huishoudens met problematische schulden verdubbeld. De waardevolle inzet van de vrijwilligers biedt mensen met schulden de hulp die zij nodig hebben om te werken aan een schuldenvrije toekomst. De SchuldHulpMaatjes zijn van onschatbare waarde, ze laten zien dat de participatiesamenleving al heel lang bestaat."

Voor Bert Monshouwer was SchuldHulpMaatje de laatste strohalm. De omvang van zijn schulden en problemen leek te groot om te kunnen overzien en hij liep aan tegen de complexe wet- en regelgeving. "De lokale loketten zijn ingesteld op de massa. Ik paste niet in één hokje, want ik had allerlei verschillende problemen. Ik stond er echt alleen voor." Bij SchuldHulpMaatje vond hij uiteindelijk iemand die hem mentaal bij kon staan. "Het is heel wezenlijk dat er iemand naast je staat en je helpt om je problemen inzichtelijk te maken. Het zal nog even duren voor ik weer schuldenvrij ben, maar ik heb wel weer vertrouwen in de toekomst."

Bert Monshouwer met zijn Schuldhulpmaatje Frans Schot

Extra hulp voor de meest kwetsbaren

Op initiatief van de ChristenUnie wordt volgend jaar 50 miljoen van het bedrijfsleven verschoven naar het budget voor armoedebestrijding. Het geld gaat naar noodhulp in Syrië, kwetsbare kinderen en aidsbestrijding. Zo komt er geld beschikbaar voor Stop Kinderarbeid, het tegengaan van kinderprostitutie en het beschermen van aidswezen.

Joël Voordewind is blij met de investering in hulp aan de meest kwetsbaren in ontwikkelingslanden. "Nu de winter intreedt, hebben de Syrische vluchtelingen onze hulp nog harder nodig. We moeten oog hebben voor de zwakke, voor de weduwe, de wees en de vreemdeling."

Hulporganisatie ZOA is 'bijzonder verheugd' met de wijze waarop de ChristenUnie oprechte betrokkenheid toont bij de meest kwetsbare mensen in conflictgebieden. Woordvoerder Ewout Suithoff: "ZOA waardeert de inzet van Joël Voordewind om hulp te verlenen aan niet-geregistreerde Syrische vluchtelingen via NGO's die al actief zijn in het gebied. Bij een invallende winter telt elke euro. ZOA heeft direct na de actie van de ChristenUnie een voorstel ingediend bij minister Ploumen en hoopt op een spoedige goedkeuring om zo het werk in Jordanië te kunnen voortzetten."

Ook kindsponsororganisatie WorldVision is blij met de extra miljoenen voor ontwikkelingswerk. "Extra geld in deze tijd voor ontwikkelingssamenwerking is een geweldige opsteker", reageert World Visiondirecteur Ruud van Eijle. "Hiervan is 7 miljoen bestemd voor noodhulp aan Syrische vluchtelingen. Dat is hard nodig voor de meer dan zes miljoen ontheemden en vluchtelingen. World Vision helpt 300.000 Syrische vluchtelingen en maakt nu grote kans op subsidie."

Syrische vluchtelingen

ChristenUnie redt levensbeschouwelijke programma's op televisie

Dankzij de inzet van Tweede Kamerlid Gert-Jan Segers en Eerste Kamerlid Roel Kuiper krijgt de publieke omroep in het vervolg jaarlijks 12 miljoen euro om levensbeschouwelijke programma's te maken. Het kabinet heeft de levensbeschouwelijke omroepen vanaf 2015 afgeschaft, maar dankzij de twee kamerleden zal er wel budget zijn om religieuze en levensbeschouwelijke programma's te blijven maken.

Segers diende in de Tweede Kamer een motie in om 9 miljoen euro vrij te maken voor levensbeschouwelijke programma's. "Het raakt het hart van de missie van de Publieke Omroep om ook aan kleine minderheden een stem te geven en om recht te doen aan de levensbeschouwelijke pluriformiteit in dit land." Senator Roel Kuiper wist bij de behandeling van de plannen in de Eerste Kamer het bedrag zelfs verhoogd te krijgen naar 12 miljoen. Hij wees op het belang van de pluriformiteit van het omroepbestel: "Plannen om de publieke omroep efficiënter te maken mogen geen aantasting betekenen van de maatschappelijke verankering van de omroepen."

Alfred Edelstein, directeur van de Joodse Omroep, noemt het voortbestaan van de levensbeschouwelijke programmering cruciaal. "Per 2016 zou met het opheffen van de 2.42-omroepen ook het Joodse geluid uit de publieke ether verdwijnen. Een minderheid die 400 jaar onderdeel uitmaakt van de Nederlandse maatschappij zou zo het zwijgen worden opgelegd. Dankzij de motie van Gert-Jan Segers wordt de levensbeschouwelijke programmering tóch voortgezet. Dat is cruciaal voor de Joodse gemeenschap, maar ook voor een pluriforme, democratische samenleving."

Extra steun voor tienermoeders

De organisatie Siriz, voortkomend uit de Vereniging tot Bescherming van het Ongeboren Kind (VBOK), krijgt volgend jaar meer geld voor de hulp aan tienermoeders. Een meerderheid in de Tweede Kamer heeft ingestemd met het voorstel van de ChristenUnie en de SGP om het jaarlijkse budget te verhogen tot 1,5 miljoen euro. Siriz biedt hulp, voorlichting en opvang bij onbedoelde zwangerschap.

> Foto Siriz

Volgens Kamerlid Carla Dik-Faber is de extra steun erg belangrijk. "We zijn erg blij dat de kwetsbare doelgroep waarop Siriz zich richt, goede opvang en begeleiding krijgt. Door het verhoogde budget wordt de kwaliteit en expertise van de hulpverlening die Siriz biedt, gewaarborgd."

"Dit is een erkenning van het belang van ons werk", reageert een woordvoerder van Siriz. "Voor de opvang van tienermoeders, onze hulpverlening en de voorlichting die we op scholen geven. Met deze subsidie kunnen we Siriz Opvang en Begeleid wonen uitbreiden. We zijn heel blij met de inzet van de ChristenUnie hiervoor."

Geen drank meer onder de 18

Tweede Kamerlid Joël Voordewind heeft het afgelopen jaar nog een mooi succes geboekt. Zijn wetsvoorstel om de alcoholleeftijd te verhogen naar 18 jaar is aangenomen.

Per 1 januari 2014 gaat de tap dicht voor jongeren onder deze leeftijdsgrens, een belangrijke gezondheidswinst voor jongeren. In de digitale nieuwsbrief van

december is een video-interview met Joël Voordewind te vinden. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan via www.christenunie.nl/nieuwsbrief

> Tekst Jedidja Inkelaar en Anne Paul Roukema

Een bruisende Open Dag

400 bezoekers kwamen op 12 oktober 2013 naar de Open Dag van de ChristenUnie in Den Haag. Het was een gezellige dag van ontmoeting, muziek en natuurlijk veel gesprekken over het zojuist gesloten Herfstakkoord.

Veel belangstelling voor het verhaal van Arie Slob die de avond voor de Open Dag net het Herfstakkoord had gesloten met VVD, PvdA, SGP en D66.

Bezoekers gingen op de foto met Tweede Kamerleden.

De Zwolse Jacco Schudde won de wedstrijd 'Het beste idee van Nederland', gehouden door PerspectieF. Jacco wil graag een kinderpaleis in Nederland.

Een opletende bezoeker trakteert Arie Slob op een fles cola. Cola hield Arie op de been tijdens de onderhandelingen, vertelde hij aan een journalist.

Kijk voor meer foto's van deze mooie dag bij onze fotoalbums op onze Facebookpagina: www.facebook.com/christenunie.

Hoe u kunt geven aan de campagne

Op 19 maart gaat Nederland naar de stembus voor de gemeenteraadsverkiezingen. Grote kans dat ook in uw gemeente de ChristenUnie weer campagne voert voor zetels in de raad. Helpt u ons mee om dat te bereiken?

Internetbankieren

Maak uw gift over via uw eigen bank door middel van internetbankieren. Maak daarbij gebruik van onderstaande gegevens:

Bank: 37.29.30.018 t.n.v. ChristenUnie te Amersfoort
IBAN: NL55 RABO 0372 9300 18 t.n.v. ChristenUnie

Onder vermelding van: **Gift GR2014** en uw lidnummer, bijvoorbeeld: Gift GR2014 - 12345

Machtigen of iDeal

U kunt de ChristenUnie machtigen om een campagnegift van uw rekening af te schrijven. Ga naar www.christenunie.nl/geven en maak gebruik van het machtigingsformulier of iDeal.

Hartelijk dank voor uw gift!

NOTEER VAST IN UW AGENDA

VERKIEZINGSCONGRES

Met stemmingen over de lijst en het programma voor de verkiezingen voor het Europees Parlement en aandacht voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Zaterdag 1 februari 2014
Agoratheater, Lelystad

Uitslag verkiezingen biedt perspectief

Op woensdag 13 november zijn in vier nieuw te vormen gemeenten vervroegde gemeenteraadsverkiezingen gehouden. In Leeuwarden, Heerenveen, Friese Meren en in Alphen aan den Rijn. 'Slechts' een kwart miljoen mensen kon hun stem uitbrengen op deze dag. De uitslag werd door de media en politiek op de voet gevolgd, omdat op 19 maart 2014 de rest van de Nederlandse gemeenten aan de beurt is.

OPKOMST

Deze was bijna 10% lager dan bij de reguliere gemeenteraadsverkiezingen in 2010. Leeuwarden had de laagste opkomst, namelijk 40%. Voor veel partijen was het aantal uitgebrachte stemmen dan ook navenant lager. Ook op

de ChristenUnie zijn minder stemmen uitgebracht dan bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen in diezelfde plaatsen. Positieve uitzondering voor ons was Heerenveen. Hier was het aantal uitgebrachte stemmen op de ChristenUnie meer dan in 2010.

ZETELBEHOUD EN STEMMEWINST

De ChristenUnie heeft tot onze vreugde in alle vier gemeenten het aantal zetels kunnen vasthouden.

Gemeente	Zetels voor de ChristenUnie	Percentage uitgebrachte stemmen op ChristenUnie
Leeuwarden	2	5,6%
Heerenveen	2	6,0%
Friese Meren	2	5,7%
Alphen aan den Rijn	3	7,9%

Het gebied waaruit de stemmen gehaald moesten worden was nu groter. Zo deden we in het verleden in Boarnsterhiem niet mee. Die gemeente werd opgeheven en verdeeld over de nieuwe Friese gemeenten. En in Rijnwoude en Boskoop hadden we in 2010 een gecombineerde fractie samen met de SGP. Het concrete aantal stemmen op de Christenunie liep iets terug. Het percentage stemmen geeft echter wel een stijgende lijn te zien. Het goede nieuws: relatief meer mensen gaven hun stem aan onze partij.

Gemeente	Grootste partij 2013	Sterke stijger 2013	Sterke verliezer
Leeuwarden	PvdA (29,3%)	D66 (van 7,0 naar 11,6%)	PAL GroenLinks (van 12,4 naar 9,2%)
Heerenveen	PvdA (27,3%)	D66 (van 8,3 naar 10,2%)	VVD (van 15,8 naar 13,2%)
Friese Meren	Fryske Nasjonale Partij (28,5%)	D66 (van 4,4 naar 6,7%)	PvdA (van 17,1 naar 12,4%)
Alphen aan den Rijn	CDA (17,6%)	Nieuw Elan (van 5,3 naar 14,7%)	VVD (van 21,8 naar 12,4%)

REACTIES VAN DE CHRISTENUNIE-LIJSTTREKKERS

Frits Rijpma uit Leeuwarden: "Dit is reden tot dankbaarheid. We behouden onze twee zetels en in de nieuwe dorpen van Leeuwarden waren we voorheen niet vertegenwoordigd. Nu wel. Zegen dus!"

Sytze Holtrop uit De Friese Meren: "Ik ben heel tevreden met de uitslag nu we twee zetels hebben gekregen en we hopen binnen de gemeenteraad onder Gods leiding een verbindende schakel te mogen zijn."

Aris Leijendekker uit Heerenveen: "Wij zijn heel tevreden. Er is zowel relatief alsook in absolute zin sprake van groei".

Michel du Chatinier uit Alphen aan den Rijn: "Wij zijn blijbaar de constante en stabiele factor. Het is bijzonder dat wij blijvend het vertrouwen krijgen om belangrijke taken in onze gemeente uit te voeren".

OVERIGE LANDELIJKE PARTIJEN

Over de hele linie heeft de VVD slecht gescoord. De slechte peilingen zijn voor deze partij nu ook de harde werkelijkheid. De intensieve campagne heeft voor de PvdA in Leeuwarden en Heerenveen een relatief goede uitslag opgeleverd. De afwezigheid van bijvoorbeeld de SP of een andere sterke lokale partij hielp hen daarbij. D66 groeide overall aanzienlijk. Een sterke speler bij lokale verkiezingen. Het CDA nam weer iets toe ten opzichte van 2010. De SGP heeft in de nieuwe gemeente Alphen vanuit een situatie van samenwerking met de ChristenUnie in de kleinere plaatsen Boskoop en Rijnwoude twee zetels op eigen kracht behaald. In Friesland deed de SGP niet mee.

LOKALE PARTIJEN

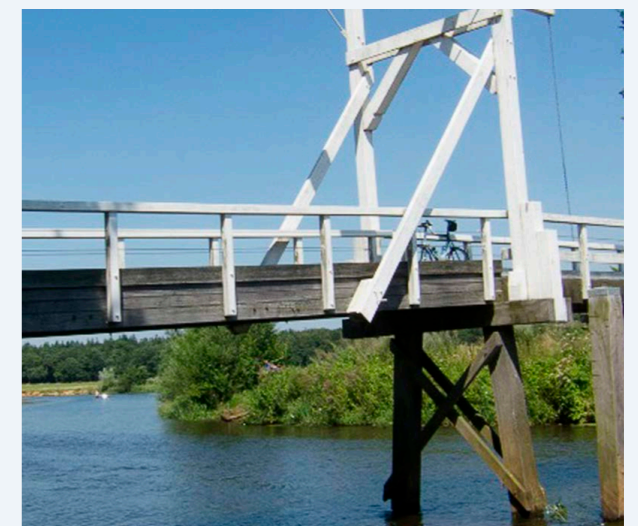
Bij herindelingsverkiezingen verdwijnen sommige lokale partijen, mogelijk omdat de voorbereidingen achter de schermen complex zijn. Samenwerking van besturen en opstellen van kandidatenlijsten vergt nogal wat stuurmanskunst. Lokale partijen die al voldoende professioneel zijn, komen nu soms als sterke speler uit de bus. Daar waar mensen teleurgesteld zijn in de landelijke partijen en politici, hebben stemmers doorgaans meer vertrouwen in lokale partijen en politici.

Zowel 'Nieuw Elan' in Alphen a/d Rijn alsook 'Fryske Nasjonale Partij' in De Friese Meren hebben het opvallend goed gedaan. Het percentage stemmen dat door lokale partijen van de landelijke concurrenten werd 'afgesnoept' varieert van 23% tot maar liefst 37%. Dus één op de drie tot vier kiezers die hun stem uitbrengen doet dat op een lokale partij. Dit lijkt belangrijk om ook bij de reguliere verkiezingen in maart terdege rekening mee te houden.

VOORKEURSSTEMMEN

In De Friese Meren heeft de SGP opgeroepen om op de ChristenUnie te stemmen. De SGP zelf kwam namelijk zelf niet met een lijst uit. Hierbij sprak men de voorkeur uit voor de kandidaat op de zogenaamde lijstduwersplaats. Die lijstduwer werd nu met voorkeurstemmen gekozen, met als gevolg dat de fractie nu een andere samenstelling heeft gekregen dan door de ledenvergadering destijds is bepaald. Om met voorkeurstemmen daadwerkelijk gekozen te worden, is een kwart van de kiesdrempel (het aantal geldige stemmen gedeeld door het aantal zetels) nodig. Bij iedere lokale verkiezing is dit een situatie die inschikking en flexibiliteit vraagt van de betrokkenen. Maar het blijft een goed uitgangspunt om ook in dit opzicht de kiezers in het stemhokje heel serieus te nemen.

> Tekst Tjitske Kuiper-De Haan

CHRISTENUNIE BEHAALT TWEE ZETELS IN VECHTSTROMEN

Bij de verkiezingen eind november in het nieuwe waterschap Vechtstromen, welke is ontstaan uit Regge & Dinkel en Velt & Vecht, behaalde de ChristenUnie 2 zetels. Ruim een vijfde van de kiesgerechtigden in Twente, Noordoost Overijssel en Zuidoost Drenthe brachten hun stem uit. De ChristenUnie kreeg 10%, 2,7% meer dan de vorige verkiezingen in 2008. Genoeg voor twee zetels. Een prachtige uitslag.

Nummer 1 en 2 van de lijst:
Jan van Hoek en Klaas de Vries

Partijvernieuwing: Leden krijgen een stem op partijcongressen

Partijcongressen zijn in de toekomst veel interactiever voor leden van de ChristenUnie. Op het afgelopen congres van 23 november is het besluit genomen dat alle leden het recht krijgen om te stemmen. Daarmee hebben zij rechtstreeks invloed op kandidatenlijsten en verkiezingsprogramma's.

Na een levendig debat is op het congres van 23 november besloten dat individuele leden stemrecht krijgen. De discussie over de partijstructuur begon tijdens het congres in april. Naar aanleiding van dat congres riep het landelijk bestuur een commissie 'Vernieuwing partijstructuur' in het leven. Het voorstel waar de commissie mee kwam is door een ruime meerderheid van het congres aangenomen.

BETROKKEN LEDEN

Met het individueel stemrecht krijgen betrokken leden een positie en een stem. Dat is belangrijk in een tijd waarin het geen automatisme meer is om lid te zijn van verenigingen. "Om ook in de toekomst goed te kunnen functioneren is het belangrijk dat leden volop mee kunnen doen", aldus Klaas Tigelaar, vicevoorzitter van het landelijk bestuur en lid van de commissie 'Vernieuwing partijstructuur'. Verandering vereist zorgvuldigheid. Daarom heeft de commissie ervoor gekozen om het proces naar een nieuwe partijstructuur in stappen te laten verlopen. Eerst is het individueel stemrecht aan

de beurt. Pas in het najaar van 2014 komt de status van kiesverenigingen aan de orde.

LEVENDIGE DISCUSSIE

Niet iedereen in de zaal was zonder meer overtuigd van het nut van verandering. Terwijl de ene bestuurder twijfelde over de bereidheid van leden om naar congressen te komen, maakte John Dolstra uit Maassluis zich juist zorgen over grote groepen sprekers op het congres. "Hoe organiseer je dat?", vroeg hij zich af. Jongerenorganisatie PerspectieF liet weten dat ze stemrecht wil houden tijdens congressen. PerspectieF vertegenwoordigt namelijk jongeren vanaf 12 jaar, die (nog) geen lid zijn van de ChristenUnie. Voorzitter Maarten van Ooijen diende met succes een amendement in om het stemrecht van de jongeren te behouden. "Voor een gezinspartij als de ChristenUnie is dat toch niet meer dan logisch?", aldus Van Ooijen. Naast het stemrecht hadden veel aanwezigen vraagtekens bij het tempo van de veranderingen. Waar de één zich afvroeg waarom het allemaal zo lang moet duren, gaf de ander aan dat het allemaal niet te snel moet gaan.

INDIVIDUEEL STEMRECHT

Het proces naar een nieuwe partijstructuur is afgelopen april gestart tijdens het partijcongres. Uit de discussie bleek toen dat veel besturen de indruk hadden dat de nieuwe partijstructuur een oplossing biedt voor slecht lopende kiesverenigingen. Velen herkenden zich hier niet in. Tijdens het congres van 23 november benadrukte de 'Commissie partijstructuur', dat het individueel stemrecht juist ten goede komt aan alle kiesverenigingen. Tjitske Kuiper: "Over heel het land zijn elke dag talloze besturen in touw voor de ChristenUnie. Deze besturen verdienen het om meer ondersteuning te krijgen van hun leden". De commissieleden benadrukten dat het hebben van stemrecht een prikkel kan zijn voor leden om tijd vrij te maken voor het congres. "Dat kan ook zorgen voor meer lokale interactie", aldus Kuiper. Het vernieuwen van de partijstructuur is uiteraard geen doel op zichzelf. Het doel is een dynamische en bruisende partij, die de talenten van zoveel mogelijk mensen bundelt en omzet tot goede voorstellen voor dit land.

LANDELIJK LIDMAATSCHAP

In juni 2014 zal tijdens het congres besloten worden over de uitwerking van het individueel lidmaatschap. De 'Commissie vernieuwing partijstructuur' zal hiervoor statuten opstellen, waarin onder andere het percentage stemmen

van PerspectieF terug zal komen. Verder zal in de statuten komen te staan dat individuele leden lid worden van de landelijke ChristenUnie. Dat is een voorwaarde om het individueel stemrecht mogelijk te maken. In de huidige situatie zijn individuele leden lid van de kiesvereniging en niet van de landelijke partij. Daardoor is individueel stemrecht op congressen nu niet mogelijk. Praktische zaken zoals de organisatie van de, hopelijk, vele sprekers tijdens congressen, worden geregeld in reglementen. Na vaststelling van de stukken op het congres van juni 2014, zullen alle leden per 1 januari 2015 lid zijn van de landelijke ChristenUnie. Vanaf dat moment hebben niet alleen vertegenwoordigers van kiesverenigingen stemrecht, maar ook de individuele leden.

IN HARMONIE

De eerste belangrijke stappen op weg naar een nieuwe partijstructuur zijn gezet. De opmerkingen van de aanwezigen tijdens de congressen van april en november 2013, worden meegenomen in de uitwerking. Op de komende congressen zal er nog volop de gelegenheid zijn om van gedachten met elkaar te wisselen. Uiteindelijk zal er een nieuwe partijstructuur zijn die tot stand is gekomen door gezamenlijk optrekken, luisteren naar elkaar en met elkaar tot een besluit komen.

> Tekst Anja Haga Foto's Anne Paul Roukema

CONGRES EN PUBLICATIES

Afgelopen maand publiceerde het WI twee boeken over zorg en welzijn. *Zorg met een hart* behandelt de toekomst van de gezondheidszorg, die financieel onder druk staat en waarin een bureaucratische regeldrift soms haaks staat op de kwaliteit van zorg en leven. *Achter de schutting* gaat over 'de drie decentralisaties' die gemeenten en burgers grote verantwoordelijkheid geven op het gebied van maatschappelijke begeleiding en ondersteuning (Wmo), jeugdzorg en arbeidsparticipatie.

Over beide thema's spreken we door op het congres dat het WI op zaterdag **11 januari 2014**

organiseert (in samenwerking met de Bestuurdersvereniging en de Tweede Kamerfractie). In de ochtend staat de gezondheidszorg centraal, met o.a. Maarten Verkerk en André Rouvoet, de middag gaat over de decentralisaties, met o.a. Carla Dik-Faber, Andries Baart en Arie Slob. Er is veel ruimte voor discussie in kleine groepen, van harte uitgenodigd mee te praten!

Aanmelden kan via www.wi.christenunie.nl/zorgcongres. De publicaties zijn te bestellen via www.wi.christenunie.nl/reactie. U kunt ze daar ook downloaden.

'Hardzorgende'

En toen had de politiek het ineens over de 'participatiesamenleving'. Sinds koning Willem-Alexander de troonrede uitsprak, is er een verhit debat ontstaan over wat dat lange woord eigenlijk inhoudt. Het is zelfs het woord van het jaar geworden! Wat is hier aan de hand? Werd er voorheen niet 'geparticipeerd'? Zaten u en ik vóór die derde dinsdag in september alleen maar op de bank TV te kijken en borrelnootjes te eten? Keken we voorheen niet naar elkaar om?

Dat zal niet het geval zijn, in ieder geval niet bij de meesten van u. Veel burgers hebben oog voor hun naasten, en veel mensen - zeker kerkgangers - zijn actief in vrijwilligerswerk: ze zetten zich in voor hun buurt, voor hun sportvereniging, voor de schepping. Toch verandert er momenteel wel degelijk iets in het beleid. En de gevolgen gaan we de komende jaren pas goed merken.

NODEN EN WENSEN

Na de oorlog is in veel landen een verzorgingsstaat opgebouwd. De overheid ging op steeds meer terreinen van het leven zorgen voor de burger. Ze beschermde zieken, gehandicapten en werklozen, maar daar bleef het niet bij. De overheid bekommerde zich niet alleen meer om noden, maar kwam ook tegemoet aan allerlei wensen van burgers (huursubsidie, studiefinanciering, etc). Op den duur werd dat onbetaalbaar. En belangrijker nog: burgers

gingen rekenen op overheidssteun, ze raakten eraan gewend, ook als er geen nood-zaak was. De balans sloeg door, de overheid groeide uit haar jas. Kleiner worden en het bijstellen van ambitie bleken hard nodig.

SPAARGELD

Onderdeel van die krimpbeveging zijn de huidige decentralisaties. Momenteel worden taken als jeugdzorg en maatschappelijke begeleiding overgedragen aan gemeenten. Maar omdat gemeenten er minder geld voor krijgen, zal veel op de schouders van burgers zelf terecht gaan komen. Professionele zorg wordt daarmee minder vanzelfsprekend. Een ambtenaar zal eerst aan de burger vragen of die familie of burens heeft die kunnen bijspringen. 'Heeft u geen spaargeld waarvan u die traplift kunt betalen?'

Nederlanders

OP ELKAAR AANGEWENZEN

Zo zien we dat op steeds meer terreinen het accent op burgerlijke verantwoordelijkheid komt te liggen, terwijl rechten op overheidssteun afnemen. We moeten het weer zelf doen, of nee: we gaan het weer samen doen! En dat is niet meteen een slechte zaak. De goedbedoelde overheidszorgen stimuleerden afgelopen decennia ook een houding van 'ieder voor zich en de staat voor ons allen'. We gaan nu weer leren dat we op elkaar zijn aangewezen - of we het nu altijd leuk vinden of niet.

GEBOD

Dat sluit ook aan bij onze christelijk-sociale visie. Daarin staat centraal dat ieder mens door God gemaakt is om er samen met anderen wat van te maken. Naast liefde is een gebod, geen vrijblijvend verzoek. We hebben naar elkaar om te zien, binnen en buiten gemeenschappen. Goede relaties tussen mensen geven de samenleving pas echt kracht, daar kan geen overheid tegenop. Dat betekent niet dat we het zonder overheid af kunnen. Zonder overheid wordt het een chaos en heerst het recht van de sterkste. De overheid moet blijven opkomen voor de noden van kwetsbaren en ruimte geven aan maatschappelijke initiatieven.

> Tekst Geert Jan Spijker, Wetenschappelijk Instituut

NIET ROMANTISEREN

In de recent verschenen boeken *Zorg met een hart* en *Achter de schutting* (zie kader bovenaan pagina) proberen we een richting te schetsen voor de zorg in een participatiesamenleving. We proberen daarbij eerlijk te zijn over kansen en bedreigingen. Beide zijn er. Mensen zijn tot veel in staat, maar overheid en zorgprofessionals blijven hard nodig. Laten we meer eigen verantwoordelijkheid en zeggenschap niet romantiseren.

"We gaan nu weer leren dat we op elkaar zijn aangewezen"

TIJD

Wat verandert is de volgorde. Dachten velen eerst primair aan de overheid als oplosser, nu zullen we in veel gevallen weer naar elkaar moeten kijken. Dat vergt een (cultuur)omslag en daarmee tijd. Tijd die dit kabinet de samenleving niet altijd gunt. Premier Rutte kwam eerder op voor 'hardwerkende Nederlanders'. Nu hij zich uitlaat over de participatiesamenleving is het van belang dat hij ook oog krijgt voor 'hardzorgende' Nederlanders.

Omdat ieder leven waardevol is

Wij zien het leven als een wonder van God. Waardevol, maar ook kwetsbaar. Als het leven als een geschenk wordt gezien, heeft elk leven waarde. Daarom verdient ieder leven zorg, aandacht en bescherming.

Onze zorgverzekering sluit aan bij een christelijke levensovertuiging. We helpen u graag om goede en betaalbare zorg te vinden die het beste bij u past. U kunt bij ons kiezen uit reguliere én christelijke zorgverleners. Kies daarom bewust voor een zorgverzekeraar die u toegang geeft tot verantwoorde zorg.

Kies voor toegang tot christelijke zorg
www.prolife.nl

PROLIFE
de christelijke zorgverzekeraar

nieuws

Zelf iets nieuws te melden? Mail dan naar bestuurdersvereniging@christenunie.nl
Meer nieuws lezen? Ga naar www.christenunie.nl/inhetland

VERTREKKENDE POLITICI

ANNELIES VAN DER KOLK,
BURGEMEESTER WESTERVOORT,
JOHN VAN BOVEN, RAADSLID
ZWOLLE, **MARK HUIJZER**,
RAADSLID PAPENDRECHT,
HENK HUTTEN, RAADSLID

NIEUWE POLITICI

JOB LOOIJENGA, RAADSLID
ZWOLLE, **KEES DE RUIJTER**,
RAADSLID PAPENDRECHT,
ALWIN MUSSCHE,
RAADSLID STAPHORST

IN MEMORIAM

Johan Kardol, lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland van de ChristenUnie-SGP, is 26 oktober in zijn woonplaats Huizen overleden. Hij is 67 jaar geworden. In februari dit jaar moest Johan zijn werk als Statenlid neerleggen vanwege een ernstige ziekte. In oktober nam Kardol afscheid van de Provinciale Staten. Hij ontving daarbij de Bronzen Penning van de provincie Noord-Holland voor zijn inzet. Wij zijn dankbaar voor al het werk dat Johan gedaan heeft voor de ChristenUnie. De ChristenUnie bidt zijn familie Gods nabijheid en troost toe in deze moeilijke periode.

CURSUS CHRISTELIJKE POLITIEK

Stemmen op een christelijke politieke partij is niet vanzelfsprekend meer onder christenen. Hoe dichter de verkiezingen naderen, hoe vaker je wordt uitgedaagd om duidelijk te maken wat de meerwaarde is van christelijke politiek. Probeer het maar eens uit te leggen aan je buurman of aan je tienerdochter.

De cursus Christelijke politiek geeft je argumenten in handen om overtuigend uit te leggen waarom christelijke politiek relevant is, óók op lokaal niveau. Aan de orde komen de uitgangspunten van de ChristenUnie, de visie op de overheid en op de samenleving, en het verschil tussen de ChristenUnie en andere politieke partijen. Je oefent tijdens de avond om kort en helder uit te leggen waarom je op de ChristenUnie stemt, en waarom dat ook voor de ander een goede optie is.

Een cursus voor iedereen die ambassadeur van de ChristenUnie wil zijn!

Meer informatie en aanmelding:
christenunie.nl/opleiding/christelijkepolitiek

De echte vredestiters in Israël

Joël Voordewind reisde, samen met een kleine delegatie, tijdens het herfstreces rond in Israël en de Palestijnse gebieden. Geen vakantie, maar een zoektocht naar de 'vrede van onderop'. Hij vond er verschillende projecten waar Israëliërs en Palestijnen samen werken en samen leven. Projecten van vredestiters.

"Het zijn hoopgevende projecten die laten zien dat er onder de gewone Israëlische en Palestijnse bevolking (en natuurlijk de andere groeperingen) een verlangen leeft om in vrede met de ander te leven. Het beeld wat mij het meest is bij gebleven, zijn de spelende Joodse en Palestijnse kinderen in een kleuterschool in Jeruzalem", vertelt Voordewind. "Een multiculturele kinderopvang midden in Jeruzalem, een stad die symbool staat voor alle

verdeeldheid in deze regio. Hier komen inmiddels al meer dan 40 kinderen van verschillende achtergronden. Deze kinderen hebben geen flauw benul van het conflict en het doet er eigenlijk ook helemaal niet toe voor ze. Ze kunnen gewoon met elkaar spelen, zingen en knutselen. En het mooie is dat de ouders elkaar ook ontmoeten en leren kennen."

VIJAND

De kleuterschool is een project van Tass Sadaa, een Palestijn die vroeger lijfwacht van Yasser Arafat en huurmoordenaar was. "In mijn ogen was een goede Jood een dode Jood", vertelt Sadaa. Gelukkig komt Sadaa tot geloof in Jezus en is letterlijk 180 graden omgedraaid. Hij heeft nu verschillende verzoeningsprojecten met zijn organisatie Seeds of Hope. "Vroeger leerde ik Palestijnse kinderen om met geweren te schieten en Joden als hun vijand te zien. Nu breng ik Palestijnse en Joodse kinderen juist samen in onze school."

"In de fabriek werken Joden en Palestijnen die gewoon brood op de plank nodig hebben"

FABRIEK

Het zijn deze mannen en vrouwen die deze projecten hebben die de hoop zijn voor een verdeelde regio. Zo ontmoette Voordewind ook Yehuda Cohen in de Israëlische nederzetting Ariël. Deze Israëlische man leidt een fabriek die plastic huishoudartikelen produceert. Deze producten verkoopt hij in Israël en de Palestijnse gebieden, maar ook exporteert hij ze naar Europa. In de fabriek van Cohen werken ongeveer evenveel Israëliërs als Palestijnen. Mannen die gewoon brood op de plank moeten hebben en zich er niet veel van aantrekken dat Yehuda een Jood is op een Israëlische nederzetting. Het liefst zou Cohen zich er ook niet mee bezighouden, maar hij wordt ertoe gedwongen. Want de Palestijnse Autoriteit tolereert het eigenlijk niet als Palestijnen samenwerken met de Israëlische 'bezetter'. Zijn producten worden geboycot in de Palestijnse gebieden. Alsof dat al niet genoeg uitdaging is voor deze ondernemer, wordt er vanuit Europa ook nog eens een extra label op zijn producten geplakt waarop staat dat deze afkomstig zijn uit een nederzetting. Zo krijgt hij te maken met extra Europese belasting en klanten die zijn producten niet

willen kopen. "Ze moeten ons een bonus geven, in plaats van ons te beboeten", zegt Cohen gefrustreerd.

FRUSTRATIE

Gefrustreerde gezichten kom je wel meer tegen in Israël en de Palestijnse gebieden. Zeker naarmate je mensen spreekt die dichter op de politiek zitten. Voordewind: "Ik sprak met vertegenwoordigers van de Palestijnse Autoriteit die gefrustreerd zijn over hoe de Israëlische overheid in hun ogen hen vrijheid ontnemt. Bijvoorbeeld de Palestijnse minister van Water die probeert waterzuivering in Palestijnse gebieden voor elkaar te krijgen, maar telkens tegen bezwaren aanloopt van de Israëliërs.

Ik sprak ook met een vertegenwoordiger van de Palestijnse Autoriteit en vroeg hem hoe hij het vredesproces inschatte. Hij had er een hard hoofd in. Volgens hem is Israël niet bereid om concessies te doen en de nederzettingen op te geven. En daarmee zijn de onderhandelingen bij voorbaat al mislukt. Ik confronteerde hem met de vraag waarom de Palestijnse Autoriteit nog steeds veroordeelde terroristen financieel ondersteunt en zelfs pleinen en straten vernoemt naar zelfmoordterroristen. Hoe kan ik dat uitleggen aan de Nederlandse belastingbetaler die meebetaalt aan de jaarlijkse Nederlandse bijdrage van 65 miljoen euro aan de Palestijnse Autoriteit? Het antwoord bleef uit. Zolang de Palestijnse Autoriteit het geweld tegen gewone Israëlische burgers blijft gedogen, nee, stimuleren zelfs, kunnen er geen serieuze vredesonderhandelingen plaatsvinden."

INVESTEREN

De reis eindigt bij de Nederlandse ambassadeur in Tel Aviv. Aan hem legt Joël Voordewind het verzoek voor om een deel van de 65 miljoen euro die nu naar de Palestijnse Autoriteit gaat, te investeren in de projecten die werken aan de vrede van onderop. Terug in Nederland in de Tweede Kamer is er bij de begrotingsbehandeling steun voor het verzoek van Voordewind om meer geld te besteden aan dit soort verzoeningsprojecten.

Bekijk alle foto's en een videoverslag van de reis op www.christenunie.nl/israel

> Tekst en foto's Anne Paul Roukema

Vorbereiding campagne Gemeenteraadsverkiezingen 2014 in volle gang

Knokken voor iedere stem

Met een brede glimlach introduceerde voorzitter Piet Adema op het laatste congres de zogenaamde S.L.O.B. norm voor de GR2014-campagne. "Er staat veel op het spel op 19 maart en daarom zal er voor iedere stem geknokt moeten worden, door ons allemaal", aldus een strijdvaardige voorzitter. Politiek leider Arie Slob sloot daar in zijn vurige slotbetoog bij aan door aan te kondigen dat hij met appels de straat op gaat. Met campagnevoeren kun je niet vroeg genoeg beginnen. Daarom hier alvast een paar waardevolle tips, geheel volgens de 'S.L.O.B. norm'.

Handige tips & trucs voor jouw lokale campagne

STRIJDVAARDIG

Campagnevoeren begint met een strijdbare houding, een uitgekiend strijdplan en een moedige aanvoerder. Een lokaal actief en zichtbaar campagneteam en veel actieve leden daaromheen dwingt respect af bij alle toeschouwers, of ze nu wel of niet op de ChristenUnie gaan stemmen. Een enthousiaste, strijdbare houding werkt aanstekelijk. De meeste kiesverenigingen hebben inmiddels een campagneleider aangewezen en zijn met behulp van diverse handreikingen, adviezen en trainingen vanuit het landelijke campagneteam volop aan de slag gegaan om de strijd voor te bereiden. Via nieuwsbrieven worden campagneleiders, bestuursleden en raadsleden voorzien van allerhande tips en ideeën om hun campagnes verder vorm te geven. Via www.christenunie.nl/campagne zijn deze tips na te lezen. Ook zijn inmiddels de campagne-gadgets centraal ingekocht, zodat deze op het verkiezingscongres van 1 februari uitgedeeld kunnen worden. De strijdlust groeit, bij steeds meer mensen, maar voor een goed resultaat op 19 maart moet er nog veel gebeuren. Doe je mee?

LUISTEREND

Een essentieel campagne-element is luisteren. Zowel in houding als in gedrag. Goede campaigners leggen hun oor te luister bij hun achterban. Welke onderwerpen spelen er? Waar maken de mensen zich druk om? Welke vragen worden er gesteld? Welke lokale netwerkpartners zoals Stichting Present, Voedselbank, seniorenorganisatie of diaconaal platform zijn er actief? Waarin kan de politiek een bijdrage leveren aan maatschappelijke participatie? Soms is een antwoord of oplossing niet mogelijk, soms is dat ook niet nodig, maar een luisterend oor maakt altijd het verschil. Politici vertegenwoordigen de mensen en dat willen de mensen 'voelen'. Hoe leg je je oor te luisteren? Lokale media, lokale websites, sociale media, maar vooral ook contactpersonen van maatschappelijke organisaties zijn uitstekende bronnen. In bijvoorbeeld Amersfoort worden buurtontmoetingen gehouden in allerlei wijken. Luisteren doe je ook op straat. Ook dat is campagnevoeren. We hebben diverse campagnematerialen ontwikkeld die de ontmoeting met kiezers gemakkelijk en interessant maken. Luister mee en geef de signalen door!

ONDSCHIEDEND

Het is cruciaal in een campagne om onderscheidend te zijn ten opzichte van andere partijen. Het belangrijkste onderscheid is (natuurlijk) onze identiteit, ons geloof. Mensen geven met een stem op de ChristenUnie hun geloof een stem. Durf je als ambassadeur hierover het

> Foto Arjo Kleinhuis

gesprek aan te gaan in jouw (online) netwerk? Mensen stemmen (steeds meer) op mensen. Wie is deze man of vrouw? Waarom zou ik hem of haar vertrouwen? Daarom is het belangrijk om de lijsttrekker een zichtbare en centrale plek te geven in de campagne. Laat openlijk jouw steun voor deze lijsttrekker klinken in jouw omgeving. Vervolgens wil de kiezer graag zo concreet mogelijk het onderscheid met andere partijen in thema's horen. Welk lokaal onderwerp of thema is voor de ChristenUnie in jouw gemeente het belangrijkste? Wat doen we daarin anders dan de anderen? Informeer bij jouw lokale campagneteam wat de speerpunten zijn en help mee. Schrijf bijvoorbeeld een artikel in een lokale krant, twitter of blog erover, zet iets op jouw Facebook-pagina, praat erover in jouw netwerk (buurt, school, kerk, werk, vrienden).

BETROKKEN

Een goede campagne kenmerkt zich bovenal door betrokkenheid. Op mensen en op onderwerpen. Dat is allereerst een houding. Mensen proeven heel snel of betrokkenheid gespeeld of gemeend is. Durf daarin oprecht te zijn. Toon betrokkenheid door je te laten informeren door mensen uit de praktijk (hulpverleners, ondernemers, mantelzorgers, etc.). Ga er op uit. Zie het met eigen ogen. Vraag ernaar bij mensen op straat, op braderieën en markten. Een betrokken en geloofwaardig politicus heeft allereerst belangstelling en daarna eventueel een mogelijk begin van een oplossing. Zo bezocht fractievoorzitter Anja Haga van de ChristenUnie Fryslân in de herfstvakantie vier agrarische bedrijven. Sinds kort gaat Arie Slob iedere woensdag het land om in samenwerking met lokale kiesverenigingen in gesprek te komen met kiezers. Met of zonder Kamerlid, echte betrokkenheid laat je zien door eropuit te gaan.

DOE MEE

Wil je betrokken raken bij jouw lokale campagne? Gewoon voor een uurtje of misschien een avond in de week als blogger, retweeter, folderaar, koffie-zetter, appeltaartbakker, social media deskundige, webmaster, gastheer, etc. Heb je zelf tips en trucs? Kijk dan op christenunie.nl/campagne voor jouw lokale campagneleider. Hij of zij kan jou ongetwijfeld verder helpen. Kom je er niet uit? Mail dan naar campagne@christenunie.nl

Alvast bedankt!

Het campagneteam

Europa te gast bij de ChristenUnie in Nederland

In deze decembermaand van 2013 wens ik u, namens de Eurofractie van de ChristenUnie in het Europees Parlement, een gezonde afsluiting van het jaar toe, en een gezegend 2014.

Het afgelopen jaar is bijzonder geweest voor de Eurofractie met vele hoogtepunten. Eén wil ik eruit lichten: het bezoek van mijn collega-Europarlementariërs van mijn ECR-fractie aan Nederland. Iedere fractie in het EP houdt twee keer per jaar studiedagen in een lidstaat van één van de fractieleden. Zo bezochten medio november jl. ongeveer 35 fractie-collega's (uit Engeland, België, Polen, Tsjechië, Italië, Hongarije en Kroatië) ons land. Dan is het de bedoeling dat collega's meer inzicht krijgen in de situatie van het te bezoeken land. Ook presenteert de ontvangende Europarlementariër zijn politieke speerpunten, in mijn geval thema's als mensenhandel en godsdienstvrijheid.

Op bijzondere wijze hebben we ook stilgestaan bij één van de grondslagen van Europa: de vrede tussen de verschillende Europese landen, na de verschrikkingen van de oorlog. In dat kader was er een kranslegging door een Britse en een Poolse Europarlementariër en mijzelf op de geallieerde begraafplaats in Oosterbeek. Ik herdacht met Britten, Polen, Nederlanders en andere Europeanen de bevrijding van Europa en de reden van het ontstaan van de EU, en die herdenking heeft diepe indruk gemaakt.

In 2013 heb ik met mijn team allerlei werkbezoeken in Nederland afgelegd, want de contacten met de achterban vinden ik en mijn team bijzonder belangrijk. Ook in 2014 hopen we veel het land in te trekken; hopelijk zelfs in april en mei vrijwel dagelijks, want dan is er de campagne voor de Europese verkiezingen van D.V. 22 mei 2014. Mijn team en ik zijn dankbaar dat we de Europese verkiezingen samen met de SGP ingaan. Ook ben ik blij dat het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie mij heeft voorgedragen als beoogd lijsttrekker voor de EP-verkiezingen. Op zaterdag 1 februari 2014 kunt u op het landelijk congres stemmen over de definitieve lijst en de lijsttrekker. Ik hoop velen van u dan te ontmoeten en dat velen van u (positief!) komen stemmen.

U bent ook in 2014 welkom om het werk van de ChristenUnie in het Europees Parlement in Brussel en in Straatsburg van dichtbij mee te maken. Op mijn website (www.petervandalen.eu of www.eurofractie.nl) staat meer hierover. Welkom en mogelijk tot ziens in 2014!

Peter van Dalen,
Europarlementariër voor de ChristenUnie

Contributie-inning 2014

De contributies voor 2014 zijn ongewijzigd ten opzichte van 2013. Door de invoering van SEPA (een uniform Europees betalingssysteem) verandert de wijze van inning wel. Als lid merkt u daar vrij weinig van. Betaalt u per acceptgiro? Dan ontvangt u vanaf 2014 voortaan een contributiefactuur. Betaalt u per automatische incasso? Dan verandert er voor u niets. Graag informeren we u over het incassoschema. Dat ziet er als volgt uit:

	Jaarbetaling	Kwartaalbetaling
Wanneer?	Rond 27e jan	Rond 27e jan/ apr/ jul/ okt
Hoofdlid	€ 51,00	4 x € 12,75
Reductielid	€ 22,00	4 x € 5,50
Gezinslid	€ 25,00	4 x € 6,25
Combid	€ 34,50	4 x € 8,62

U herkent een incasso van de ChristenUnie op uw bankafschrift aan het volgende incassanten-ID: NL06ZZZ320805510000. Daar treft u ook uw unieke machtigingskenmerk aan.

Wilt u meer informatie over SEPA?
Kijk op www.christenunie.nl/geven

BLIJF OP DE HOOGTE VAN AL HET NIEUWS

Geef vandaag eenvoudig uw e-mailadres door via www.christenunie.nl/email

ONLINE DOORGEVEN

Mis nooit meer iets uit de Christelijke politiek. Geef uw e-mailadres vandaag door en blijf op de hoogte van nieuws, aanbiedingen en acties. Ook wanneer u de nieuwsbrief niet wilt ontvangen stelt de ChristenUnie prijs op uw e-mailadres. Zo kunnen we tijd en geld besparen met de administratie rondom uw lidmaatschap. U kunt zelf eenvoudig uw voorkeuren doorgeven.

[Lukt het niet om uw e-mailadres door te geven via het web-formulier? Stuur dan een e-mail met uw voor- en achternaam, geboortedatum en e-mailadres naar email@christenunie.nl]

QR code

Scan deze code met uw mobiele telefoon en ga direct naar www.christenunie.nl/email

Redactie

Jop Douma (hoofdredacteur), Hermen Ridderikhof (eindredacteur), Menno van Hulst, Tjitske Kuiper – De Haan, Geert Jan Spijker, Anne Paul Roukema

Fotografie

Anne Paul Roukema, Arjo Kleinhuis

Partijbureau

Postbus 439, 3800 AK Amersfoort
Tel. 033 4226969
bureau@christenunie.nl
bank: 37.29.30.018

Eerste Kamer

Tel. 070 3624571

Tweede Kamer

Tel. 070 3183057 | christenunie@tweedekamer.nl

Eurofractie

Tel. 06 52244464 | info@eurofractie.christenunie.nl

Wetenschappelijk Instituut

Tel. 033 4226960 | wi@christenunie.nl

CBB

HandSchrift verschijnt in braille en audio bij het CBB Tel. 0341 565 499

Druk

Kon. BDU Grafisch bedrijf
Advertenties
Tel. 033 422 69 50 | handschrift@christenunie.nl

Giften

De ChristenUnie steunen met uw gift?
37.29.30.018 t.n.v. ChristenUnie te Amersfoort

Legaten

Gedenkt u de partij testamentair dan luidt de tenaamstelling: Vereniging de ChristenUnie Amersfoort. KvK dossiernr. 32080551

Lidmaatschap

Het lidmaatschap valt samen met het kalenderjaar. Opzeggen kan alleen schriftelijk voor 30 november bij de ledenadministratie: ledenadministratie@christenunie.nl. Alle mutaties worden door de ledenadministratie per email of per post aan u bevestigd.

NAW-gegevens

De ChristenUnie registreert NAW-gegevens van alle leden. Zorgvuldig geselecteerde derden mogen onze leden af en toe gerichte aanbiedingen doen. Vragen of bezwaar? Bel onze ledenadministratie.

*Ik ben het licht
voor de wereld*

Johannes 8:12

→ De ChristenUnie wenst u gezegende feestdagen

ChristenUnie

+ Geef geloof een stem